

Nepriklausoma

Lietuva

LITUANIE INDEPENDANTE • INDEPENDENT LITHUANIA WEEKLY

Nr. 42

1983

SPALIO - OCTOBER 13 d.

LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS

7722 GEORGE ST. LA SALLE, P. Q. H8P 1C4, Tel: 366-6220

35 c.

SAVAITINIAI ĮVYKIAI

VĖL BANDO MAŽINTI ĮTAMPĄ

Kinijos vyriausybės Svečių Rūmuose vyko trečias pokalbių etapas tarp Kinijos ir SSRS vyriausybių. Detalės, kaip paprastai, yra laikomos paslaptyste. Sov. Sąjungos delegatas užsienio reikalams Leonidas Iljčev'as, atvykęs į Pekingą, atsisakė komentuoti pasikalbėjimus.

Kinijos delegacijos pirmininkas Qian Qichen pareiškė japonų žurnalistams anksčiau, kad jis tuose pokalbiuose išreiškė Kinijos susirūpinimą dėl Sovietų branduolinių raketų SS-20 vidutinės skrydžio distancijos koncentracijos pagal Mongolijos ir SSR rubežius. Qi patvirtino, kad Kinija reikalauja 3-jų nutarimų iš Sovietų Sąjungos: atitraukti Sovietų kariuomenę iš Afganistano, užbaigti paramą vietnamiečiams Kambodijos okupacijai, ir stipriai sumažinti Sovietų pasienio su Kinija kariuomenę.

Jis taip pat pabrėžė, kad Britanija turi atsisakyti "užsispyrusio kolonialinio atsiėmimo" į Hong Kongą.

NOBELIO TAIKOS PREMIJA WALESAI

Spalio 5 d., šių metų Nobelio Taikos Premija yra paskirta Lech Walesai. Jis tačiau bijo išvykti iš Lenkijos jos atsiimti, nes vyriausybė gali jam nebeleisti sugrįžti. Situaciją aptaria su savo patarėjais ir gal būt, siųs savo žmoną arba įgalios draugus egziliuje atsiimti premiją. Įteikimas įvyks Oslo mieste, gruodžio 10 d.

Walesai paskirta premija už jo veiklą taikingu būdu ginant darbininkų teises.

Apie premijos paskyrimą jis išgirdo radio žiniuose, grįždamas su draugais iš grybavimo išvykos. Gautąją premiją jis pasisakė atiduoti R. Katalikų Bažnyčios prižiūrimam agrikultūros fondui.

Maskvos spaudoje šios premijos paskyrimas medijos buvo ignoruotas.

Popiežius pasiuntė Walesai sveikinimo telegramą.

Kanados parlamentas nutarė vienbalsiai pasveikinti Walesą.

JAV prez. R. Reagan'as pareiškė, kad premija rodo, jog pagerbtas ne tik Walesas taikingos priemonės įvesti laisvą prekybą Lenkijoje, bet taip pat ir milijonų lenkų pastangos remiant Solidarnosc organizaciją.

PAPILDYTA QUEBEC'O ŽMOGAUS TEISIŲ CARTERIO VERSIJA

Prieš savaitę buvo įrašyti nauji įstatyminiai žmogaus

Teisių paragrafai į 8 metų senumo Quebec'o Čarterį.

Provincijos min. p-kas Rene Levesque pareiškė, kad šis čarteris "yra vienas iš pažangiausių visame pasaulyje".

Tačiau, nors jo kopijų buvo išspausdinta apie 2 ir pusė milijono prancūzų kalba, angliškai jų buvo labai mažas kiekis. Buvo negana ir telefonų, kuriais buvo galima pageidauti kopijų anglų kalba.

VĖL TĖSIAMOS GINKLŲ SUMAŽINIMO DERYBOS

JAV ir Sovietų Sąjungos atstovai vėl pradėjo tėti strateginių ginklų skaičiaus sumažinimo derybas Ženevoje.

JAV vyriausias atstovas Mr. Rowny manęs, jog nesimato jokių galimybių susitarti prieš Kalėdas.

Abi pusės yra labai atitolusios viena nuo kitos savo pasiūlymuose. Nesutaria net dėl deramų ginklų sąrašo.

MANITOBOS PRANCŪZAI LAIMĖJO PRITARIMĄ

Kanados senatas ir parlamentas, visų trijų partijų pritarimu spalio 6 d. parėmė Manitobos vyriausybės pasiūlymą įrašyti į savo konstituciją prancūzų kalbos teises.

Po atitinkamų kalbų ir pareiškimų, buvo patiekta vienbalsiai priimta rezoliucija, kuria pagirtas Manitobos min. p-kas Howard Pawley's, įstatymiškai norintis užtikrinti frankofonų teises ir garantiją dvikalbiškumui kai kuriems vyriausybės tarnavimams. Manitoboje gyvena apie 50.000 frankofonų.

IŠSIGELBĖJO 3 SOVIETŲ KOSMONAUTAI

Pasak JAV saugumo žvalgybos, pereitą savaitę Azijoje, užsidegus sovietų raketai, trys kosmonautai turėjo parašyti nusileisti žemėn.

NOBELIO LITERATŪROS PREMIJĄ LAIMĖJO BRITAS W. GOLDING

Britų rašytojas William Golding'as, 2 m., apdovanojamas 1983 m. Nobelio Premija už veikalą "Lord of the Flies", kuriame atvaizduota "žmogiškosios prigimties laukiniškumas ir blogio jėga". Premija yra skiriama akademino komiteto iš 17-kos narių, apie \$240.000 vertės, šalia prestižo.

Minima knyga buvo autoriaus pirmas stambesnis veikalas. Jos yra parduota 20 mil. egz., pagal ją sukurta filma.

Akademijos nuomone, šis veikalas menišku realistiniu

atpasakojimu nušviečia, nurododamas visiems bendrą mitą, šių dienų žmogiškąją būseną.

SHAMIR'AS - NAUJAS IZRAELIO MIN. PIRMININKAS

Spalio mėn. 11 d. Yitzhak Shamir'as buvo prisaikdintas 7-tuoju Izraelio valstybės ministru pirmininku. Jis pažadėjo įvesti griežtą taupymo programą, kad būtų galima kontroliuoti valstybės didžiausią eilę metų ekonominį chaosą. Jis pabrėžė, kad Izraelio valstybės gyventojai gyvena virš savo pajėgumo ir siūlo sumažinti pragyvenimo standartą.

Užsienio politikoje pasisakė laikysis griežtos Begin'o linijos dėl Lebanono ir okupuotų žydų apgyvendintų nusėdijų / kas irgi prisidėjo prie jo minėto chaoso/.

Shamir'as kviečia ir Sovietus peržiūrėti jų laikyseną žydų atžvilgiu. Taip pat pareiškė, kad galutinam Izraelio kariuomenės dalių atitraukimui iš Lebanono trukdanti Syrija, kuri palaiko "teroristų karo veiksmus prieš Izraelį Lebanono teritorijoje". Kaip žinoma, Syrija remia Sovietų Sąjungą. Pasaka be pabaigos...

SOVIETŲ GENEROLAS IR MOKSLININKAS PABĖGO IŠ "ROJAUS"

Turkijos sieną peržengė, pilnoje uniformoje, Sovietų generolas ir paprašė politinės globos.

Japonijoje sovietų mokslininkas atvyko į JAV-bių Ambasadą ir paprašė leidimo apsigyventi Amerikoje. Leidimas buvo suteiktas.

KANADOS LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS ŽINIOS

KL BENDRUOMENĖS IR KL JAUNIMO S-GOS TARYBOS NARIŲ RINKIMAI

Š. m. SPALIO 30 d. yra Kanados Lietuvių Bendruomenės ir Kanados Lietuvių Jaunimo Sąjungos tarybos narių rinkimai. Tačiau, kandidatų į tarybas yra daugiau, negu Statute nustatyta tik Toronte, Hamiltone, Delhi ir Kanados Lietuvių Jaunimo Sąjungos Londono apylinkėje. Tad ir balsavimai bus tik šiose apylinkėse.

TORONTO APYLINKĖJE Į KLB Tarybą yra šie kandidatai:

1. Abromaitis, D. Angelė
2. Abromaitis, Mečys
3. Beržinytė, Laima
4. Bireta, Vytautas
5. Čepas, Silvestras
6. Danaitis, Jonas
7. Dauginis, Valteris
8. Delkus, Osvaldas
9. Firavičius, Antanas
10. Girinis-Norvaiša, L.
11. Ignaitytė, Gražina
12. Jonaitienė, Ramūnė
13. Kulnys, Vytas
14. Kuprevičiūtė-Jay, Vaida
15. Lapas, Haris
16. Pacevičius, Algis
17. Pacevičius, Antanas
18. Paulionienė, Giedra

ĮTARTINOS VERTĖS LIUDIJIMAI

Taip La Presse užvardina š. m. rugsėjo 28 d. numerįje A. P. agentūros komunikatą, pagal kurį Newark (New Jersey) teismas atsisakęs atimti JAV pilietybę vienam lietuvių kilmės emigrantui, apkaltintam kolaboravimu su naciais, pareikšdamas, kad liudijimai, kuriuos pateikė apie jį sovietiniai žmonės esą įtartinais.

Amerikiečių Department of Justice buvo iškėles 1981 metais bylą atimti JAV pilietybę Juozui Kungui už tai, kad jis dalyvavęs 2000 žydų sušaudyme Lietuvoje. Kungui yra 67 metai amžiaus. Jis emigravo į JAV-bes 1948 metais ir 1954 metais naturalizavosi.

Bylos metu teismui buvo pateikti liudijimai videocassetių forma, kuriuos surinko Lietuvoje paskutiniųjų metų būvyje. Tie liudijimai smerkė Kungį. Bet kaltinamojo gynėjai tvirtino, kad sovietinė valdžia sufalsifikavusi tuos parodymus tam, kad diskredituotų lietuvių išeivius JAV-se, ir teismas palaikė tuos teigimus pagrįstais.

Kaltinamojo advokatai iššaukė liudininku vieną buvusį kagebistą, pabėgusį į JAV, kuris patvirtino, jog sovietinė propaganda siekia pavaizduoti lietuvių išeivius kaip karo nusikaltėlius ir nacių kolaborantus.

Per paskutiniuosius metus daug emigrantų buvo apkaltinti kolaboravimu su vokiečiais ir prarado JAV-ių pilietybę, nes Department of Justice patikėjo liudijimais, kuriuos surinko Rytų Europoje sovietiniai pareigūnai.

RADARAS.

19. Rinkūnas, Antanas
20. Saplys, Ramūnas-Juozas
21. Šernas, Gytis M.
22. Stepaitis, Herbertas

Galima balsuoti tik už 18 kandidatų.

TORONTO APYLINKĖJE Į KL JAUNIMO SĄJUNGOS TARYBĄ yra šie kandidatai:

1. Beržinytė, Audra
2. Čepaitė, Dana
3. Čuplinskaitė, Indrė
4. Čuplinskas, Darius
5. Čuplinskas, Vytas
6. Dirmantaitė, Dana
7. Rašymas, Algis
8. Rašymas, Antanas
9. Slivinskaitė, Natalija
10. Sungaila, Morkus
11. Trumpickaitė, Loreta
12. Trumpickas, Rimas
13. Vytaite, Nijolė
14. Uleckaitė, Jūratė

Balsuoti galima tik už 10 kandidatų.

HAMILTONO APYLINKĖJE Į KLB Tarybą yra šie kandidatai:

1. Bagdonienė, Regina
2. Breichmanienė, Genovaitė
3. Deksnys, Kazys
4. Grajauskas, Bronius
5. Juozapavičius, Alf.
6. Kanopa, Povilas
7. Kvedaras, Vaidotas
8. Krištolaitis, Juozas
9. Pafamsis, Alf.
10. Pleinys, Jeronimas
11. Sakas, Vincas
12. Skripkutė, Liucija
13. Stanevičienė, Vidā
14. Stankus, Jonas
15. Stukas, Dionyzas

Galima balsuoti tik už 8 kandidatus.

HAMILTONO APYLINKĖJE Į KL JAUNIMO SĄJUNGOS TARYBĄ yra šie kandidatai:

1. Aušrotaitė, Kristina
2. Bilevičius, Raimundas
3. Ciparytė, Dana
4. Ciparytė, Ramona
5. Krivonskaitė, Angelė
6. Mačytė, Loreta
7. Pleinytė, Aušra
8. Pleinytė, Ramūnė
9. Povilaskaitė, Renata
10. Rukšėnaitė, Elytė

Balsuoti galima tik už 5 kandidatus.

DELHI APYLINKĖJE Į KLB Tarybą yra šie kandidatai:

1. Augaitis, Petras
2. Beržinis, Stasys
3. Lukšys, Jonas
4. Povolaitis, Bronius

Balsuoti galima tik už 3 kandidatus.

LONDONO APYLINKĖJE Į KL JAUNIMO SĄJUNGOS TARYBĄ yra šie kandidatai:

1. Bersėnaitė, Sigita
2. Judickaitė, Dalia
3. Genčius, Romualdas

Balsuoti galima tik už 2 kandidatus.

KLB VYR. RINKIMU KOMISIJA

PRANEŠA ELTA:

JADYGA BIELIAUSKIENĖ - SĄŽINĖS KALINĖ

"Tarptautinės Amnestijos" (Amnesty International) organizacija paskelbė Jadvygą Bieliauskienę "sąžinės kaline". Bieliauskienė š. m. gegužės 18 d. buvo nuteista ketverių metų kalėti griežto režimo lageryje ir trejus metus tremtyje už religinę ir patriotinę veiklą su vaikais. "Tarptautinė Amnestija" informuoja pasaulio viešąją nuomonę apie "sąžinės kalinius", jų reikalu rašo kalinančios valdžios pareigūnams, stengiasi medžiaginiais paremti ir kalinius ir jų šeimas. Bieliauskienė rūpintis pavesta 1918 "Tarptautinės Amnestijos" Grupel, Vakarų Vokietijoje ir "ELTA" prašydamos papildomos informacijos apie Bieliauskienę.

Nepriklausoma Lietuva

Už Lietuvos išlaisvinimą! Už ištikimybę Kanadai!
Pour la libération de la Lituanie! Loyauté au Canada!
For liberation of Lithuania! For loyalty to Canada!

LEIDĖJAS "NL" SPAUDOS BENDROVĖ.

REDAGUOJA - REDAKCINĖ KOLEGIJA

TELEFONAS: (514) 366-6220

Second Class Mail. Reg. Nr. 1952. Return postage guaranteed.
Postage paid at Montreal, CP. Published by the Independent
Lithuania Publishing Co., 7722 George St. LaSalle, P.Q.
H8P 1C4

Metinė prenumeratos kaina Kanadoje - \$ 16.00
Rėmėjo - \$ 20.00

P.S. Bendradarbių ar korespondentų spausdinamos mintys nebūtinai turi atitikti redakcijos nuomonei. Rankraščiai gali būti trumpinami ir taisomi redakcijos nuožiūra, gražinami tik iš anksto susitarus. Už skelbimų turinį redakcija arba leidykla neatsako.

SOVIETŲ REALYBĖ

Sergiejus Čeremuchinas

VISI BULVIKASIN !!!

(Cahiers du Samizdat, Bruxelles No67, mars - avril 1980). Vertė A. Ž.

Pagrindiniu visų piliečių maistu visose mūsų respublikose yra bulvės. Neseniai "Literaturnaja gazeta" paskelbė, kad privatiniai sklypeliai tesudaro vos 1% viso ploto, kuris krašte apsidinamas bulvėmis, o tačiau jame išauga 60% viso bulvių derliaus. Iš kur tokia pritrenkianti statistika?

Kaimo gyventojai turi 10-30 arų sklypelius ir augina juose beveik be išimties bulves. Pagal valdžios potvarkius, sovchozai ir kolchozai privalo duoti traktorius ir arklus tai žemei apdirbti. Bet tų instrukcijų toli gražu nesilaikoma, ir be to, kaip bebūtų, gyventojams atrodo perbrangu mokėti už tokius patarnavimus: reikia atiduoti mainais už tai darbdienius ir dar duoti gerti traktoristams, vežinkams. Todėl tie, kurie pajėgūs, beveliai sukasti patys tą žemę kastuvais. Tuo tarpu pensininkai, kurių sūnūs ar dukros gyvena gretimame mieste, organizuoja sekmadieniais tatką. Ir taip linksmai ir smagiai dirbaujasi, lyg 15-tame šimtmetyje: tėtis ir motina įsikimba į plūgą, o priekyje pasikinko poromis sūnūs, dukros, anytos ir žentai bei vaikščiai. Visi juokiasi, dainuoja: vakare susėda prie stalo, šeimnininkai įpila naminės ar vėdkos.

Sklypelis taip apdirbamas tris kart per vasarą: kada sodinama, kada apkaupiama ir kada nuimamas derlius. Ravi ma rankomis, Gaunasi tiesios lėsvės - miela žiūrėti - be jokios piktžolės, kupūs krūmeliai; po to gausus derlius; jokia ropūtė nepragaišta namuose ar sandėliukuose. Daug šeimų maitinasi tomis bulvėmis mieste. Perteklius eis turgun.

Visai kitokios yra bulvės sovchozuose. Ten bulvių laukai kartais taip užgožti piktžolių, kad nebežinia kas juose auga. O tačiau, nors bulvės taip mažai reikalauja triūso, to triūso yra pakankamai, kad būtų skelbiami pergalės komunikatai. Ateina ruduo, ir tenka skubėti nurinkti derlių.

Miestas eina tada kaimui į pagalbą, nes vis labiau kaimas apgyventas senų žmonių. Mažos įmonės užsidaro visai, fabrikai, gamyklos ir stambios miesto įmonės siunčia dešimtis ir šimtus žmonių, auto vežimų. Profesinų mokyklų mokiniai, universitetų ir technikos institutų studentai iškeliauja ištisom klasėmis. Yra draudžiama siųsti pradžios mokyklos mokinius, bet reikalui esant, vadovybės siunčia "į bulves" ir vaikus, pradedant šeštu skyriumi. Vienu žodžiu, kai kuriuose rajono centruose visi ten iškeliauja, išskyrus partijos ir administracijos pareigūnus ir jų žmonas. Visi bulviakasin, bulviakasin... Reikia nurinti derlių prieš šalną.

Besimokančiam jaunimui tai tikras malonumas. Kaip linksma - nereikia mokytis! Kūprintis, murdytis dumbloose ištisom valandom? - Na ir kas? Miegoti šaltyje visiems drauge nekūrentam pastate? - Na ir kas? Dar drūčiau apglėbti merginą, kuri tau patinka. O vakarai laisvi - šurmulyje gera dainuoti, krėsti pokštus.

Nėr ir suaugę žmonės vyksta į laukus su malonumu. Užuo nuo būdžiavę prie braižymo lentų ar skaitiklių, vyrai gali nugerti, pasivaikyti sijosus. O žmonos, atitrūkusios nuo vyrų, nesiraukdydamos priima tą galantiškumą. Kai kurios, apdairinės, apsirūpina ir kontracepsijos priemonėmis.

Tačiau daugumai moterų, ypatingai tom, kurios turi mažus vaikus, tos ekspedicijos į laukus yra tikru košmaru. Bulvių rankiojimas joms yra tikrai privečiamuoju darbu, uždraustu, tarp kitko, tarptautinėse sutartyse.

"Pamėgink tai neiti", jas priverčia grasinimais. "Mes sumažinsim jums algą, pažeminsim pareigose, neduosim premijų". Arba priešingai: prižadama padidinti uždarbį ir pakelti premijas.

Ir taip žmonės keliauja už 30 km ir daugiau, kartais į kaimyninį rajoną. Gerai, kai gražus oras, bet kai užklumpa liūtys, rūbai permirksta, ir nėra kur juos išdžiovinti. Žmonės suserga, persėla. Tada leidžia jiems grįžti namo.

"Davai, Davai!" - rajono komiteto pirmininkai lipa ant kėlynų kolchozų pirmininkams ir sovchozų direktoriams, ir tie laksto kaip bė galvų. O anie įrašo į savo pranešimus dar nenurinktų hektarų statistiką, bet tokią, kad tik jų nepašauktų atsilikėliais, kad nesusilauktų dar kartą papeikimo.

"Davai, davai!", - ragina vietiniai laikraščiai, išliaupsindami vienus, sukapodami į gabalus kitus.

Rekvizuoti visose įmonėse sunkvežimiai veža bulvių derlių į geležinkelio stoteles, kur jų supila į silosus. Bulvės mirksta lietuvių, Na ir kas? Jas atidavė laiku, jas įrašė į 2 psl

YPATINGAS DĖMESYS

LIETUVIŲ TAUTODAILĖS INSTITUTUI

Lietuvių Tautodailės Instituto suvažiavimo proga buvo atvykusios iš New Yorko Reanata ALINSKIENĖ ir Danutė BOBELIENĖ iš Windso-

ro. Gražina URBONIENĖ atvyko 4-iom dienom; taip pat ir Ina NENORTIENĖ iš Bostono, p. DABRILIENĖ, Lit. Mokyklos mokytoja. Jos apsimetė stakles ir rietimus austi tautiniams drabužiams. LTI- as patarnauja visiems lietuviams, norintiems giliau susipažinti su mūsų tautodaile.

nurinktųjų hektarų skaičių, - štai mes pakelti į spartuolius darbininkus.

Po to pakrauna bulves į atdarus vagonus. Ištisom dienom tie vagonai nejudą. Bulves sulyja. Jas nugabena į sandėlius. Jos permirkę. Na ir kas? Anuž išdžius per žiemą. Bet jos, mizerija! - ima pūti, pasikeičia į dvokiančią košę. Tada, atlikus reikiamus aktus, jas išima iš atsargų ir trenkia sąslavynan.

Pasitaiko, kad užaina šalnos. Bulvės dar laukuose, silosoje. Na ir kas? Spirito gamyklos priima sušalusias bulves. Argi vodka nėra pagrindiniu valstybės pajamų šaltiniu?

Užėjo šalčiai. Bulvių rinkėjai buvo lieję prakaitą ištisą mėnesį. Dabar jie traukia į namus, fabrikus, įmones, mokykloje įstaigas. Ekonomistai apskaičiuoja, kokie nuostoliai dėl prarasto gamyklos laiko. Dėstytojai laužo galvas kaip pasivyti programas. Civilinė metrikacija užregistruoja skrybas. Gydytojai rašinėja savo pažymėjimus...

O vis tik dalis bulvių, nors ir purvinių, apkapotų, pusiau supuvusių pasiekia krautuves. Paprasti pilečiai jas mielai perka. Jos perpus pigesnės už tas, kurias pardavinėja privatiniai turguje.

Ir taip gaunasi statistika: 1% viso žemės ploto; 60% viso derliaus.

KUR DINGO LAIKRAŠTIS?

Reuterio agentūros iš Maskvos 1983 m. balandžio 8 d. pranešimu, ištūsi PRAVDA barasi, kad Biribylus miesto komunistinis laikraštis nepasirodęs virš mėnesio laiko todėl, kad jo darbuotojai buvo iškeliaję bulvių kasti.

SSSR partijos oficiozas pyksta taip pat, kad spaustuvės darbininkai, apleidę savo patalpas ir išvykę atostogauti. "Niekas perdaug nesijaudina", - aimanuoja Pravda, kad laikraštis dinga - ir priduria: "matomai šis leidinys pasiekė tokį žemą lygį, kad jo pranykimas praėjo niekam jo nepasigedus".

KOLŪKINE EKONOMIJA

Kai valstiečiai nurenka bulvių derlių, daugelyje Sovietų Sąjungos kolūkių didelis skaičius jų lieka žemėje: nesurenka, jas ten palieka, nes žmonės nesuinteresuoti darbu. Vieną dieną vienas kolūkio pirmininkas pasiūlė kolūkiečiams, kad jie pasilaikytų vieną iš septynių maišų sau, o likusius šešius atiduotų valstybei. Iš karto produktyvumas tuose laukuose žymiai padidėjo, kaip tik dėka to septinto maišo. Bet kolūkio pirmininką apkaltino turto eikvojimu. Jį nuteisė, apšaukė pamišėliu, neturinčiu atsakomybės, ir jis atsirado psichiatrinėje ligoninėje. Taip valdžia atsikrato žmonių, kurie nori organizuoti produkciją.

Chronique des petites gens d'URSS. Actes du Colloque international sur la situation des travailleurs en URSS., Marseille 8-9 novembre 1980. Paris. Ed. du Seuil, 1981. Seuil, 1981.

PRANEŠA ELTA:

VLIK'o REZOLIUCIJA PASAULINEI ANTIKOMUNISTINEI LYGAI

Atsižvelgiant, kad Europos Parlamentas 1983 m. sausio 13 d. priėmė rezoliuciją apie padėtį Estijoje, Latvijoje ir Lietuvoje, imdamas dėmesin: kad 45 Estijos, Latvijos ir Lietuvos piliečiai 1979 m. bendra deklaracija Maskvoje ragino Jungtines Tautas pripažinti Pabaltijo valstybių teises į tautų apsisprendimą ir nepriklausomybę; kad dvišaliniėmis sutartimis Sovietų Sąjunga garantavo trijų Pabaltijo valstybių jų teritorinę neliečiamybę ir amžiną taiką; kad Helsinkio Baigiamojo Akto VIII straipsnis užtikrina tautų apsisprendimą ir teisę visiškai laisvai nustatyti kada ir kaip jos ras tinkamą, jų vidaus ir užsienio politinę padėtį; kad šių trijų nepriklausomų ir neutralių valstybių okupacija buvo įvykdyta Sovietų Sąjungos 1940 metais pasirašiusio Molotovo-Ribbentropo paktą; kad Sovietų įvykdyta Pabaltijo valstybių aneksija yra nepripažinta daugelio Europos valstybių ir kitų demokratijų, ir kad po jų užgniauzimo aštuonerius metus trukusios karinės rezistencijos ir nasinių deportacijų, Pabaltijo tautos ir toliau tęsia kovą dėl laisvės ir gina Žmogaus Teises nežiūrint į kalinimų, masinių deportacijų ir izoliavimo psichiatrinės ligoninės; ir kad Europos Parlamentas kreipėsi į Europos Bendruomenės užsienio reikalų ministerius ragindamas pateikti Pabaltijo valstybių klausimą Jungtinių Tautų dekolonizacijos pakomisei ir kad šių tautų nedalia būtų svarstoma Helsinkio Baigiamojo Akto peržvalgos konferencijoje; ir šiuo remiantis

Naujas PLB Garbės Teismas, išrinktas 1983.06.30 Čikagoje. Iš kairės: A. Raulinaitis, V. Kleiza, dr. P. Kisieličius, pir., V. Izickas ir J.V. Danyš

KANADOS LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS KRAŠTO TARYBA,

pripažindama didelę Lituanistikos Katedros reikšmę lietuviškos kultūros išlaikymui laisvajame pasaulyje, yra nutarusi jos įsteigimą paremti visais galimais būdais.

Steigimo Aktą Pasaulio Lietuvių Bendruomenė pasirašė su Illinois Universitetu Čikagoje 1981 m. spalio 20 d. Iki š. m. liepos 1 d. aukų buvo surinkta apie \$150.000. Kad Katedra galėtų pradėti veikti 1984/85 mokslo metų pradžioje, reikia iki š. m. lapkričio 1 d. įmokėti pradinį įmokėjimą \$200.000.

Prašome šį labai svarbų projektą lietuvių bendruomenei paremti gausiomis aukomis.

Mokėjimus galima išdėstyti keturiems metams. Prašome pasinaudoti žemiau skelbiama kortele ir čekius rašyti LITHUANIAN WORLD COMMUNITY ir siųsti 5620 S. Claremont Ave., Chicago, Ill. 60636, U.S.A.

Galima čekius siųsti ir Kanados Lietuvių Bendruomenei, 1011 College St., Toronto, Ont., M6H 1A8. Šios aukos Kanadoje nuo valstybinių mokesčių neatleidžiamos.

Smulkesnes informacijas galima gauti Krašto ir Apylinkių Valdybose.

KLB Krašto Valdyba

Lituanistikos Katedra Illinois Universitete Chicagoje

Please make your gift check(s) payable to the: Čekius rašyti ir siųsti:
LITHUANIAN WORLD COMMUNITY FOUNDATION
5620 South Claremont Avenue
Chicago, Illinois 60636

I pledge a total gift commitment of
Pažadu Lituanistikos Katedrai aukoti \$

to be paid annually in installment of
mokamus kasmet dalimis po \$

I enclose initial contribution of
Siunčiu savo pirmąjį įnašą \$

I enclose my gift of
Siunčiu vienkartinę auką \$

Signature _____ Date _____
Parašas _____ Data _____
Name _____
Vardas _____
Address _____
Adresas _____
City _____ State _____
Miestas _____ Valstija _____ Zip _____

NUTARĖ, kad 16-oji Pasaulinės Antikomunistinės Lygos konferencija pilnai remia 1983 m. sausio 13 d. Europos Parlamento rezoliuciją apie padėtį Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje ir pažymi, kad Lietuvos, Latvijos ir Estijos tautos ne pačios pasirinko sovietinę sistemą, bet ji buvo joms primesta jėga ir sąmokslu; ir

NUTARĖ, kad šios konferencijos dalyviai suaktyvintų savo pastangas siekti tautų apsisprendimo bendrai, ir ypač Lietuvos, Latvijos ir Estijos suvereninių teisių vykdymo atstatymo.

Ši rezoliucija buvo pasiūsta WACL (World Anti-Communist League) sekretoriui rugpjūčio 5 d., kad ji būtų įtraukta į Konferencijos darbų tvarką. WACL sekretoriatas pranešė VLIKUI, kad Lietuvos klausimas yra įtrauktas į š. m. rugsėjo 21 d. darbotvarkę. Šioje konferencijoje dalyvauja VLIKO pirmininkas dr. K. Bobelis ir VLIKO narys inž. L. Grinius.

KAS KĄ PROVOKUOJA?

Paryžiuje leidžiamas lenkų Kultūros gegužės numeryje E. Žagiell rašo, jog naujasis Lomžos vyskupas gyveno Vatikane ir buvo palankus lietuviams. Todėl tikimasi, jog bus lengviau išspręsti ginčą apie pamaldų kalbą Seinų bazilikoje. Seinų lietuviai neseniai pasiuntė tuo klausimu prašymą, kuris buvo įteiktas pačiam popiežiui, Anot Žagiell, kažkokie elementai kursto vaidus tarp Lenkijos tautinių grupių, pav., lapeliai raginantieji "mušti lenkus" parašyti klaidinga lietuvių kalba. Internavimai po karo stovio paskelbta - Lenkijoje neaplenkė ir lietuvių. (DRAUGAS) š. m. rugsėjo 3 d. pranešė, kad "Tė Suvalkų trikampio gauta žinia, kad pradedant rugsėjo mėnesiu, Seinų katedroj - bazilikoje sekmadieniais įvedamos lietuviškos Mišios". Red.).

NEPRIKLIAUSOMA LIETUVA

/pabaiga/

Romas Kalanta mirė tą pačią dieną vidurnaktyje li-goninėje. Prieš mirdamas vis kartojęs: "Aš žūstu už Lie-tuvos laisvę". Jo minčių knygutė neilgai buvo praeivių rankose, kurioje buvo įrašyta: "Geriau garbinga mirtis, negu gėdingas gyvenimas! Aš nepatenkintas visuomene, visuomenė nepatenkinta manimi!" Savo mergaitei Romas įrašė "Aš kitaip negalėjau!..." Ligos istorija iš ligoni-nės dingo ir pagal mano gyvenimo kartų patyrimą, neabe-jotinai, kaip ir užrašų knygutė, atsidūrė viską slepiančio-se KGB rankose.

Priešingai negu buvo paskelbta Romą Kalantą laidoti Klebonišio kapinėse gegužės 18 d. 4 val. p. p., Romas pa-gal valdžios nurodymą, palaidojamas slapta 2-3 valan-domis anksčiau Rominių kapinėse. Tai įskaudino Kauno jaunimą, įžeidė ir pažemino kauniečius, visą tautą.

Romo tėvas, Sovietų Armijos II Pasaulinio Karo ve-teranas, kovojęs už laimingesnę Lietuvą ir Alijantų bend-rą pergalę prieš hitlerizmą- praradęs sūnų, areštuojamas. Komunistų partijos juodašimčiai ir KGB agentai duoda di-rektyvas sudaryti įprastinę Psichiatrijos komisiją paskelbti, kad Romas yra beprotis, kadangi rimtai abejojo Sovie-tų rojaus gausybės rago "gėrybėmis". Sudarytoji komisi-ja deja tik iš velionio eilėraščių, piešinių, dienoraščių ir laiškų, neturėdami medicininio ištyrimo duomenų, "nusta-tė", kad Romas Kalanta buvo psichiškai nesveikas. Pate-kęs į KGB nagus partinis Romo tėvas patyrė šlykščiausią direktyvinę aukščiausios partijos vadovybės prievartą eiliniam nariui sutikti su neutralizuojančia žuvusio sū- - naus politinį nusiteikimą komisijos išvada ir tuo visai šeimai nutilti, šantažu užčiaupti burnas. Tai plačiai ži- - nomas maskolijoje komunistų išbandytas susidorojimo su kitaip manančiais metodas. Šių eilučių autorius tokios rū-šies prievartą medicinos įstaigoje yra patyręs net netra-giškose situacijose. Taigi, ne tik partija, bet ir KGB kar- - tais kišasi į medicininių įstaigų administratorių išvadas ir turi priemones tokių išvadų prielaidoms parengti, vie- - nokiu ar kitokiu būdu pastatydami prieš įvykusį faktą pa- - sišventusį profesijai eilinių gydytojų.

Tokiu būdu policijos ir KGB žinybų valdžios ir medi- - cinos įstaigų vardu slautėjimas Romui Kalantai žuvus, ne- - turėjo takto, gėdos ir ribų. Tai lietuvių tautos išniekini- - mas skausmo valandą, nesilaikant jokių etikos nor- - mų. Todėl netenka stebėtis tuo, kas įvyko Kaune per pir- - mą savaitę, po metų, po dešimties metų, nes tai savitai skaudus Amžinasis Tautos Aukuras. Tie įvykiai, kaip mi- - nėjome, išsamiai aprašyti Vyt. Alanto knygoje /1976/. Ne- - bent galima papildyti dviem dalykais: visų pirma, ne vien guminėmis lazdomis, bet ir guma aptrauktu storu elek- - ros kabeliu tramdytojai mušė žmones ir trupino raktikau- - lius. MBD smogikai kabelį kapojo gabalais čia pat, Ožės- - kienės gatvėje! Ir antra, nors prasidėjo Sovietų Armijos dalinių judėjimas, bet negirdėta Lietuvoje, kad Sovietai, - kaip nurodo Vyt. Alantas pagal prancūzų spaudos prane- - šimą, buvo atsiumę į Kauną avio desantą iš Kaukazo. Bet tai panašu į tiesą, nes žmonės Lietuvoje stebėjosi iš kur Kauno autostradoje Palemonas-Kleboniškis ruože staiga atsirado iki dantų ginkluota šarvuotų mototransportinių kolona. Jis "išdygo" iš nakties arti Karmėlavos avioaba- - zės!

Negalime neatžymėti skausmo, kuris gaubė lietuvių tautą tėvynėje ir pasaulyje, kai Lietuvoje suliepsnojo kiti Gyvieji Deglai. Vienas iš labiausiai sietinu su Romo auka yra Sovietų Armijos kareivio Antano Kalinausko susideginimas 1976 m. rugpjūčio 10 d. Latvijoje vadų ir kareivių akivaizdoje. Antanas, pagal pagrindžio ir išeivių spaudą apeliavo į okupantus: žiūrėkite, kaip dega lietuviai patrijotas! Už Lietuvą, už Laisvę, už Dievą! Aš jums ne-tarnausiu!

Mirė baisiose kančiose sekančią dieną. Okupantas ir šių aukų matyt paskelbė psichiniu ligoniu, bet tikrumoje ne mūsų aukos, o 20-tojo amžiaus vandalai, okupavę Lie-tuvą, Latviją ir Estiją yra bepročiai. JIE sulaužė tarp-tautinius su tomis valstybėmis susitarimus ir karine jė-ga okupavo jas. Okupantas sutinkamai su 1939 m. Hagos tarptautinės konvencijos 52-ju straipsniu neturėjo teisės nei Romo Kalantos tėvo, nei manęs, dabar kalbančio žu-vusiųjų vardu, nei šimtų tūkstančių pabaltiečių mobilizuoti į Sovietų Armiją ir priversti mirti už jų grobikiškus interesus. Lygiai taip pat sovietai neturi teisės versti tar-nauti savo agresyviausios pasaulietės armijos gretose An-tano Kalinausko ir jo bendramaužį Pabaltijo tautų gene-racijos. Nėra abejonės, kad Antanas Kalinauskas bus patš garbingiausias karys iš visų žuvusiųjų pabaltiečių Čekos-lovakijoje, Sirijos ir Egipto uostuose Izraelio antpuolių metu ir gėdingiausiam sovietams Afganistano kare.

Man lemta, aš privalau kalbėti už 1944-45 metais So-vietų mobilizuotus žuvusius ir gyvuosius Pabaltijo tautų Vokietijos frontų karių, už A. Kalinausko žuvusiųjų ir gyvųjų karių generaciją. Mes kovojame už naujai iškilu-sius, 1941 m. rugpjūčio 14 d. paskelbtus ir 1942 m. sausio 1 d. Sovietų Sąjungos pasirašytus, deja šiandien daugelio primirštus ATLANTO CHARTOS principus vardan bendros Alijantų pergalės prieš vokiškąjį nacizmą. Mes kovojame už sovietų paminto tautų suvereniteto pilnutinį atkūrimą, sutinkamai su tarptautine teise, Jungtinių Tautų Charta ir Jungtinių Tautų nuostatais. Mes atmetame visus sovie-tų agresyvius karus ir konfliktus, tarptautinį terorizmą ir šantažą, kokiomis maskavimo formomis ir apgaule jie besidangstyti.

Tada pritarusios ir pasirašiusios Atlanto Chartą 25 valstybės, įskaitant ir Sovietų Sąjungą, paskelbė, kad "jos nesieks teritorinio ar kitokio padidėjimo ir nepri-tars jokiame teritoriniam pakeitimui, jeigu jis yra nesude-rintas su suinteresuotų tautų laisvai pareikšta valia. Kiek-1983. X. 13

JUBILIEJINĖ LIETUVIŲ SKAUTŲ STOVYKLA

1983 m. liepos 30-rugpjūčio 14 d. d., prie AUROROS mies-telio, netoli Toronto, Kanado-je vyko lietuvių skautų JUBI-LIEJINĖ STOVYKLA, organi-zacijos 65 metų įsikūrimo su-kakties proga.

Gausioje stovykloje buvo daugiau kaip 800 stovyklau-tojų. Buvo atvykusių ne tik iš JAV-bių ir Kanados bet ir iš Australijos, Anglijos ir kitur.

Stovyklavo paukštytės, vil-kiukai, jaunesni skautai, skau-tai, skautai Vyčiai ir kt.

Šalia įvairių šventinių pa-rengimų, skautai atliko savo skautiškas programas. D.

viena šalis turi teisę pasirinkti tokią valdymo formą, ko-kią ji laiko tinkamą. Suvereninės teisės ir laisvas valdy-masis tautų, kurios buvo jėga pajungtos, turi būti atsta-tytos... Būsimoji taika, turi patikrinti kiekvienai tautai saugų gyvenimą jos sienose, taip pat ir visų šalių žmo-nėms egzistenciją be baimės ir trūkumų..."/Pagal LEL, 1953, 1.353/.

Lietuvių politinių organizacijų uždavinys- prikelti iš užmaršties Atlanto Chartos principus ir išvystyti veiklos programas atkūrusiose Antrajame Pasauliniame Kare valstybinį suverenitetą ir vėl jį sėkmingai atkūrusiose valstybėse. Dabar pribrendo laikas iškelti Pabaltijo tau-tų karinį įnašą, neteisėtai mobilizuotų pabaltiečių karei-vių sudėtas didžiules aukas dėl bendros Alijantų pergalės prieš hitlerinę Vokietiją, kurių tų tautų žymi generacijos dalis vardan Atlanto Chartos kovojo už laimingesnę tėvy-nę ir šiandien, praėjus beveik 40 metų nuo karo pabaigos vis dar jos neturi.

Mūsų aukos kaltina Sovietų Sąjungą už įgytą naudą iš Antrojo Pasaulinio Karo Pabaltijoje, kurios ji ne tik čia ne-atsisakė, bet ir išžudė, sudarė sąlygas žūti, ištrėmė arba išprovokavo palikti tėvynę beveik vienam trečdaliui gyven-tojų, o jų vietą užpildė kolonistais. Gėdos juodos dėmės ir įtamos pasaulyje ji nepašalins, nesumažins nė trupū-čio, kol garbingai nedekolonizuos savo socialkolonijinės imperijos!

BALTO AISČIŲ CIVILIZACIJOS LIKUČIAI

J. J. B.

/tęsinys/

3. "Le dictionnaire des Postes" ir Lie-tuvų škie vardai.

Paimkime į rankas prancūzų pašto oficialų gyvenamų vietų sąrašą. Ten šimtais galima suskačiuoti Cher, Chervette, Charolles, Charente šaknies vietovardžių šeriai, šervietė, šeruoliai, šer-venta ir t.t. Tos pui-kios lietuviškos galūnės, kurių prancūzų kalboje irgi nė-ra, pridėda dar vieną neginčijamą įrodymą, kad tos ga-nyklos nieko bendra su vokiečiais ar lotynais neturi.

Pagaliau tų visų mūsų kalbos paminklų fizinė pa-dėtis derlingų ganyklų žemės plotuose, kur ir dabar te-besiverčiama tuo pačiu gyvulininkystės ūkiu, tebeįmanant tą pačią Voluinės sidabro šeruolių bandą, ne-abejotinai patvirtina lietuviškos šERVETĖS prasmę. To-kių vietovardžių nestinga ir Lietuvoje: šervintai /šer-venta, plg. Charente/, šernai, Sirmeža, Sirutėnai, šara-vai, Sarnelė, šervydai, Serėja, Sereikiai, šerna, Sere-džius, Sartininkai, Zehrava, Cerij /Latvijoje/, Survi-liškis, žermūnai ir t.t. ir t.t.

Kai kuriuose iš šių pavyzdžių, galime pastebėti ant-rinės prasmės iškraipymų, ypač susilavinuose srityse: Černigovas, Čarna Rus', Červona Rus', Novgorod Se- - versk ir pan. Čia matome taip vadinamus "nemokšų eti-mologijos" padarinius, sukurtus pritaikant tokio pat są-skambio žodį iš jų kalbos nesuprantamam veiksmui "šerti".

Mūsų senovės istorija byloja apie Sarmatų kraš-tą, t.y. šer-matas /stebėjimo bokštas/. Jau mi-nėtas "Dictionnaire des Postes" Prancūzijoje jų suskai-čiuoja apie 420, kaip tik tose pačiose vyčių-gudų buvusiose šervietėse. MATOS - tai stebėjimo bokš-tai. FUNK - BRENTANO aprašymu, "Motte" bokštai, tai mediniai pastatai ant kalvų, apvesti nusmailintų rās-tų apsauga. Iš jų viršūnės gauderai /ganytojai/ ga-lėjo saugiai stebėti bandas ir perduoti, reikalui esant, dūmų ar ugnies /tarsi morzės abėcėlė/ signalus.

Prisiminkime, jog matos tą patį šaknį užtikome ir pas vanduočius, kurie šį žodį naudojo tam pačiam tikslui atžymėti: stebėjimo - matos stulpo stiebe įkopusio žvalgo arba matelėčio pavadinimui ant laivo /angliška "mate", nuo matė, matyti/.

Taigi, Sarmatijos ir Voluinės šeruolių bandos /sidabrinio plauko šeriai naminiai gyvuliai/ valgio smaližių buvo visai pagrįstai laikomi geriausiu mėsine raguočių veisle, ir nieko bendro neturi su šėmo plauko pietų Ukrainos bei Balkanų bandomis, kurių mėsa prilygsta beveik medžio skoniu ir kietumui, nes ten gy-vuliai - jaučiai vartojami kaip darbo jėga jungui traukti.

5. Vyčių - gudų palikimas Ispanijoje. Kad balto-aisčiai savo bandai skyrė didelę reikšmę, galime matyti iš fakto, jog jų sostinės Tulu-zos /Tolės/ patronas buvo šventasis SERNIN /šernė-

65 METŲ SUKAKTIES JUBILIEJINĖ SKAUTŲ STOVYKLA "AURORA" (prie Toronto), 1983. VII.-VIII. 14. V. Grybienė (iš Toronto) moko jaunus skautus kaip paruošti ir kepti duoną. Nuotr. J.V. Danio

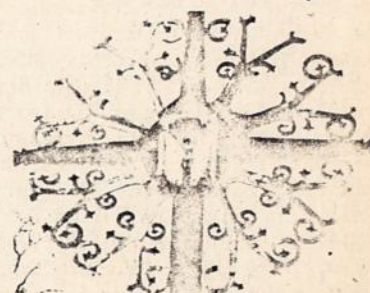
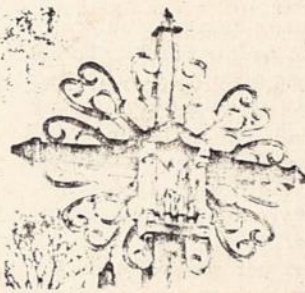
ESPERANTININKAI KRIKŠČIONYS

Esperantininkai krikščionys yra susiorganizavę į dvi organizacijas - katalikai /IKUE/ ir protestantai /KELI/. Šios abi organizacijos šiemet išleido bendrą metraštį. Tarp kitų informacijų yra ir apie organizacijų visų na-rių adresai. Sąrašuose yra 1574 katalikų narių adresai ir 1108 protestantų. Šie nariai yra išsisklaidę 57-se šalyse. Katalikų organizacija daugiausia turi narių Lenkijoje /332/ o protestantai- Švedijoje /283/.

Idomu, kad Sovietų Sąjungoje yra tik okupuotose kraš-tuose esperantų: 2 katalikai nariai Lietuvoje ir 4 protes-tantai /2 Lietuvoje ir 2 Latvijoje/.

Kanadoje yra 2 protestantai ir 7 katalikai, Kanados Esperantininkų Sąjunga /KEA/ turi apie tūkstantį narių.

P. E.

Lietuvos Smulkioji Architektūra
(iš Tauragės ir Alytaus apylinkių)

nas/.

Pagal padavimą pagonys /arijai/ norėję, kad ji bu-lius /tauras/ subadytu, bet Dievo apvaizda pats tauras buvo nužudytas miesto aikštėje. Tai Mitros apeigų ir bu-lių kovų tradicijos "legenda". Apie Saulės ir raguo-čių bandos "Dievą" valdovą, jo slaptus įšventinimus, 7-nių laipsnių hierarchiją, tauro aukojimą prie upės ar šaltinio. Mitros plieno kardų karūną, t.y. Sauluvą, vaizduo-jančią saulės šviesos spindulius, matysime vėliau, kal-bėdami apie Arijų /Vedų/ religiją.

Čia tik prisiminkime, kad kai kieno rodoma neapy-kanta taurų kovoms tikrai atžymi katalikų bažnyčios pa-stangas išnaikinti tą paskutinę Arijų tikybos liekaną is-panų paveldėtą iš mūsų tradicijos, kraštuose. Sarmatijoje-ke kelis amžius prieš Kristų viešpatavo SAULĖS VALDOVŲ DINASTIJA /The Royal House of the Sun/, su kardų-spindulių karūna, kaip simboliu. Tai buvo senoviš-kiausios "Sparnuotos Saulės" arba "Sauluvos" /Arys, Ho-rus/ tradicija dar iš Trojos laikų, mūsų liaudies išlaikyta iki 1491 m. po Kr. /ž. šv. Kazimiero Jogailaičio karūna/.

Mūsų daina keliavo vakaruose su baltų pulkais. Taip pavz. malda Gemalei šerėnai prieš kovą /La Macarena/, trimituojama matadorams įžengiant arenon, kurią vanduočiai atsinešė V. š. Andalūzijos /Vande-loten/, liko jų tėvynėje Kujavose /Kaujavoje/, kur ji ži-noma šiandien "Stara pjesn" /senoviškos giesmės /pa-vadinimu, ir gaida gaidon sutampa nors ir tūkstančiui metų praėjus, su "La Macarena".

6. Kiti palikimo liudininkai: taurai, avys, žirguliai...

Šalia sidabro šeruolių tobuliausiai išvystytos naminų raguočių veislės, vyčiai-gudai atsigabeno ir jų ar-šiausią priešingybę: visai laukinių taurų senoviškiau-sią veislę, kurios atvaizdą tebeturime Kauno miesto her-be. Tie gyvuliai buvo ir dar tebėra auginami ir atrenka-mi vien bulių kovoms dėl jų nepaprasto pikto ir jėgos. Tą laukinę pirmūninių Europos raguočių veislę ir šiandien tebegano gauderai /grynai "lietuviškas" to amato pavadinimas/.

Jau minėjome Akvitanijoje randamus apie 500 "Mo-tte" pavadinimus, kurie buvo naudojami stebėjimui /Ma-tos/ ir signalizacijai... F. RABELAIS tą žinią ši-taip aprašo: "Je vis au haut d'une tour deuz giborins, Qui faisaient sentinelle" /Pantagruel, livre V, p. 434/. "Bokšto viršūnėje aš pamačiau žiburinius, einan-čius sargybą". Taigi, ne tik mokė prancūzus kaip ja naudotis, nes šie neturėjo net tam techniško žodžio ir mūsų žiburinis. liko jų kalboje.

Iš to išaiškėja ir mūsų "gotų stiliaus" bokštų prak-tiškoji reikšmė: tai ne tik stebuklingo grožio maldos strė-lė, šaunanti dangun iš didingos katedros pastato - tuo pačiu tai yra astronominė observatorija ir išminčių Krivių Krivaičių susisiekimo priemonė ir apsauga nuo artėjančio priešo.

/bus daugiau/

3 psl.

ISPŪDŽIAI IŠ KELIONĖS Į LIETUVĄ

R.F.

(Patiekiamie pluoštą kelionės įspūdžių. Juos aprašo jaunas, angliškai rašantis lietuvis, pirmą kartą lankęsis Lietuvoje)

3. Thursday.

The six day party of the century is over. Today the same reinforcement of relatives arrived to see me of to Ryga. Nobody in our travel group wants to go. We even signed a petition in solidarity! Teta /aunt/ baked a cake and I pigged out on smoked ham, sausage, liverwurst, bread, tomatoes and cucumbers. All home-made. I tried to explain to them pizza, welfare, Marilyn Monroe, as we discussed our different lifestyles. By World War Two standards, they were advancing. Nobody wears bast shoes anymore, the republics awake to rising modern architecture, the pastures are alive with rye and rainbows.

So I politely requested to be taken to my mother's birthplace. It was noon and her tėviškė lay only four hours away. We would be back by nightfall and nobody would know. The Russians were wasting a lot of gas giving one single person, me, the Inturist grand tour. I was the only holiday-maker stationed at the hotel. Every member of our group would appear and then disappear "into the country" with their kin.

But my sibs were to paranoid. No go. Birutė apologized with the excuse that outsiders were not permitted into their particular region even with a pass, a "leidimu". Intruders were fined 60 rubles /\$100, -/ and blacklisted from re-entering the country. The reprisals my relatives would suffer could range from a financial penalty to imprisonment.

I took a swallow of their "People's Beer", and put it to them poetically: "We look at the same sun, we look at the same moon, but I am the only one here free to go where I want to go, free to do what I want to do, free to say, what I want to say".

That silenced them as if run over by a tractor.

We ended up dropping into The Dollar Store. Their own citizens are denied entry unless accompanied by a foreigner. Tourist class. I felt like an expedition leader on a junket with his troops through all that junk. Rubik's cubes or Russian cars can be bought for native relatives with American or Canadian cash. Rubles not accepted. I lavished my kinfolk with new shoes, shirts, sweaters, socks, a doll and a toy bus for the two children.

- Kas šitas? - /What is this?/ - teta pointed to a row of shopping carts.

They don't even know what a shopping cart is! Kol-

chozniks!

We then grumped to the top of Gediminas castle. The panoramic view of Vilnius took away what was left of our breath. Teta added wistfully that she and my mother while schoolgirls had studied about this whilom castle constructed to defend pagan Lithuania against ruthless Crusaders. But she had never watched from its watchtower until now.

It was getting dark. There was no more time for anything but goodbye. We hurried down Gediminas hill, repulsing fatigue, retreating to Gintaras Hotel. They helped me pack, delighted that I had not let their flowers die. I watered them respectfully every morning. I donated my deodorant stick and pocket pack of Kleenex after my exhibition of shirt changing had aroused their curiosity.

They brought some books by Lithuanian authors they wanted me to autograph.

- Nu tai žūrėk, kaip greitai jis rašo! - My fast penmanship amazed them.

We bade our farewells downstairs beside the stairwell. The bear hugs and kisses lasted longer and longer as we submitted to goodbye. The tearletting would come alone in private. It was the family way. I brushed back the blond hair of Birutė's son, so well-behaved with that country goodness. I wished the boy were mine. I told him not to break the toy bus I had bought him, and that next time I would buy him the real thing.

There would be a next time. That was the sole consanguine comfort I could offer. Teta was the last one to leave, turning and waving back, turning and waving back, until finally she turned the corner and was gone.

My cousin Antanas and his wife remained behind to escort me to the train station. He was impressed with the roller wheels and strap manufactured to my suitcase. He boosted the baggage aboard in a survival of the thinnest along the busy catwalk of a corridor. We then found a deserted corner in which to talk. The three of us pressed our foreheads together, holding each other tight, not wanting to let go. We stayed like that for I don't know how long. I went on about how abnormal I had felt growing up with out cousins close by. A "maudit Polack" to the French in Canada, a "bloody Litvack" to the English. All because of tragedies which had transpired before we were born, a stupid war, a drang nach Western. My sibs were forever peripheral and untouchable. Now here I was touching them.

I watched them leave in the wretched rain of the train station until we could see each other no longer, sadder than pallbearers.

Saturday.

"Davai Sovietska champagne!"

Nothing to do in Riga but drink in the bar of the Hotel Latvia. The bone-tired barmaids must sleep in the ho-

tel because I saw both of them slaving here all day yesterday, then all night, and now again this morning. Monochrome prints of rustic USSR birches and brooks embellish the decor. Disco, Pop, and guttural Continental music play unobtrusively. Once I heard Paul Simon's "The Sound of Silence". How appropriate. There are even video games in the lobby with Russian names. Pac-Man-Ov! The TV mainly broadcasts military speeches, parades, mouthpieces reporting the news, sports coverage, and anti-tsarist or anti-fascist movies about The Great Patriotic War

/to be continued/

problema išsprendžiama. Jų pasiūlytas planas įmanomas įvykdyti, jeigu visi jo elementai tobulai susiderintų.

RAF bazė Brindisi vietovėje, Italijoje randasi tik 600 skridimo mylių nuo Lenkijos. RAF jau buvo pasiuntusi vieną bombonešį be ženklių į vokiečių apleistą aerodromą Lenkijoje su ginklais ir kitais reikmenimis sukliūliams. Per 10 minučių šis bombonešis nusileido, iškrovė krovinį ir pasileido atgal į Brindisi, visiškai neatkreipęs Luftwaffės dėmesio. Šis nedidelis aerodromas, kodo vardu Motyl/plaštakė lenkiškai/, buvo parinktas perga - benti raketai. Pakrovimas, - Londonas pranešė lenkams, - turi užtrukti neilgiau kaip 20 minučių. Po to vokiečiai, be abejo pastebėtų, kad kažkas vyksta ir prisistatytų į Motyl.

Lenkai su tuo planu sutiko, tačiau rūpinosi, koks bombonešis galėtų vežtis 12 tonų raketą! Visos raketos nereiškia, pranešė Londonas. Reikalingos tik pačios svarbiausios dalys, papildytos tiksliais techniniais visos raketos braižiniais.

Tris savaites lenkų pagrindžio inžinierius ir lėktuvų braižytojas A. Kocjan gamino piešinius; kiti inžinieriai rinko ir pakavo jų atrinktas svarbiausias raketos dalis.

1944 m. liepos 25 d., Britų žvalgyba pranešė, kad tą naktį bombonešis pasiims raketą.

Stipriai lijo, kai lenkai atgabeno dėžes netoli Motyl'o ir 400 pogrindžio kovotojų, apsiginklavę senais šautuvais ir karabinais užėmė pozicijas miške, kuris juosė aerodromą. Jie žinojo, kad Luftwaffės žemės dalinys, apie 400 vyrų, yra apsisijęs už 1 mylios ir vokiečių kavalerijos pulkas apsigyvenęs kaimelyje už 2-jų mylių.

4 val. 30 min. po pietų nustojo lyti ir belaukiantys lenkai nustėjo, pamatę vokiečių naikintuvą nusileidžiantį ant peršlapusios, nelygios žemės to, kaip buvo manyta, apleisto aerodromo. Po 5 minučių - antras vokiečių naikintuvas nusileido, vos tik gavus žinią radijo pagalba, kad RAF Dakota išskrido iš Brindisi ir yra pakeliui.

Lėktuvai aerodrome pasiliko iki sutemstam. Po to, staiga, kaip buvo atsiradę, pakilo ir nuskrido. Pogrindininkai atsikvėpė ir nutarė, kad jie atliko paprastą pratybinį skridimą.

Vasaros naktis buvo rami. Vienintelis garsas - tolimas krikimas rusų artilerijos rytuose, pradėjus liepos mėnesio puolimus. Artėjant vidurnakčiui, pogrindininkai išgirdo artėjančio lėktuvo ūžimą. Jie nubėgo prie nusileidimo vietos, uždegė deglus, kad bombonešis matytų kelią ir sudėjo raudonų šviesų tako centre, nurodydami vėjo kryptį. Dakota praskrido 3 kartus ir tobulai ir tiksliai nusileido. Inž. Kocjan'as įlipo į lėktuvą su 110 svarų svarbiausių raketos dalių ryšuliu ir techniniais brėžiniais. Visa procedūra užtruko 10 minučių. Dakotos motorai, dar neišjungti, buvo paruošti pakilimui.

Bet - bombonešis nekilo. Jo ratų padangos buvo įklampusios į tako žemę, pažliugusią nuo lietaus. Kai sekundės bėgo, 20-ties minučių riba pasirodė kaip nevykęs juokas. Dakota įjungė pilną pajėgumą galingus motorus, užiančius ramioje naktyje, bet tik bejėgiškai virpėjo ant žemės.

Pradžioje beveik valanda nuo nusileidimo. Pilotas pasiūlė iškrauti raketos dalis, jas paslėpti ir lėktuvą sudėginti. Bet lenkų pogrindininkai nepasidavė. Nubėgo į greitimą kaimelį ir sugrįžo nešini kastuvais ir kitokiais pabūklais. Iškasė siaurus, nuolaidžius griovelius priešais Dakotos ratus, prikimšo juos šiaudų ir lentų. Po pusantros valandos nuo nusileidimo, Dakota pajudėjo į priekį, gavę greitį ir pakilus virš medžių, nužė aukštyn.

"Mes, pogrindininkai", - vėliau pasakojo dalyvavę toje procedūroje, - "išstipom miško tamsumoje". Kitas dalyvis komentavo: "Vokiečiai, kurie buvo taip arti nuo tos vietos, arba buvo taip pervargę nuo įtemto žygiavimo, kad nebesirūpino, kas dėjos netoliese, arba nenorėjo rizikuoti savo kailio ginkluotame susirėmime su vietos kovotojais... Per visą tą operaciją, kurios metu didžiausio svarbumo karinė paslaptis buvo perduodama jų priešams po pat jų nosimis - jie nepadarė jokio gyvybės ženklo".

Dakota nebuvo Luftwaffės užpulta ir sugrįžo laimingai į Brindisi. Iš čia inž. Kocjan'as, jo brėžiniai ir raketos dalys buvo nuskraidinti į Britaniją.

Jis buvo vienintelis alijantų technikas, bet kada matęs ir išstudijavęs beveik nepalietą vokiečių ilgojo skrydžio raketą. Jis buvo savaitę laiko apklausinėjamas Farnborough aerostotyje. Jam buvo pasiūlyta pasilikti Anglijoje, bet jis norėjo sugrįžti į savo tėvynę; dar buvo neatliktų darbų Lenkijoje.

"Riteriškas vyras, ponas A. Kocjan'as", - rašė Churchill'is, - "sugrįžo į Lenkiją. Vėliau jį pagavo Gestapo ir sušaudė Varšuvoje rugpjūčio 13 d., 1944 m."

Informacijos, kurias suteikė Kocjan'as, kartu su kitu patiektu žinių pluoštu "Kalmar Specimen" suteikė alijantams rugpjūčio pabaigoje visas žinias apie rūpimos raketos galimybes.

/ Iš "Great True Spy Stories", paruoštos Allen Dulles. Iš anglų kalbos vertė Birutė Nagienė./

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

TIKRI ŽVALGYBOS NUOTYKIAI

Paklydusios Raketos Istorija

James McGovern

Vengdami pavojaus savo kraštui, naciai atliko skraidančių raketų bandymus Lenkijoje antroje Pas. Karo pusėje. Tokiu būdu Lenkijos pogrindis, palaikydamas ryšius su Britanijos žvalgyba, turėjo progos stebėti vokiečių eksperimentus ir, kaip žemiau atpasakota, daugiau, negu stebėti.

Raketa vokiečių buvo vadinama A-4, alijantų - V-2. Blizna - miestas Lenkijoje. Generolas Dornberger'is buvo atsakingas už vokiečių bandymus. Jo asistentas - dr. Werner von Braun, vėliau perkeltas į JAV-bes, išgarsėjo ir tapo žymiausiu Amerikos raketų specialistu.

Karštą liepos mėnesį 1944 m., nors A-4 raketos skraidymas tobulėjo, bet nemažas jų skaičius pakilusios subyrėdavo poros mylių nuotolyje nuo taikinio. Dornberger'is pasiūlė von Braun'ui vykti į pietinę Lenkijos dalį ir "įrengti štabą taikinio centre". Toks būdas surasti A-4 netobulumo priežastį nebuvo jau taip žiaurus, kaip skambėjo, jei A-4 dar vis autoldavo nuo taikinio žemėje per porą mylių. "Dornberger'is samprotavo, kad pati taikinio centrą vieta ir bus pati saugiausia", - pasakojo vėliau von Braun'as.

Visa tai tačiau pasikeitė. Vieną dieną von Braun'as stovėjo atvirame lauke, žiūrėdamas į specialų laikrodį ant stebėjimo bokšto, kuris nurodė kada išsauta raketa iš Bliznos miesto už 200 mylių, turėtų atskristi. Laikrodis rodo, kad raketa artėja į tą vietą, von Braun'as žvilgtelėjo į tą pusę, iš kurios ji turėjo pasirodyti ir pamatė ploną dūmų uodegą, skriejančią dangum. Savo siaubui matė, kad raketa taiko tiesiai į jį.

"Vos tik spėjau pulti ant žemės, kai griausmingas sprogdymas mane išmetė į orą. Nukritau nesusižeidęs į netolimą griovį", - pasakojo von Braun'as. "Už 300 jardų raketa pasiekė žemę ir buvo tik stebuklas, kad sprogdusi nesumalė manęs į miltus".

A-4 taiklumas tobulėjo. Bet ne tik von Braun'as su savo jos įvertinimo komisija iš arti stebėjo raketos pagerėjimą. Lenkijos pogrindininkai taip pat žiūrėjo. Nuo to momento, kai lenkai pranešė apie vykstančias statybas Bliznos miesto apylinkėje, jie sekė Britų žvalgybos nurodymais, stengdamiesi ko daugiau sužinoti, kas vyksta.

Lenkai buvo pranešę nemažą naudingą žinių, ypač apie V-1 skrendančią bombą, kuri buvo bandoma taip pat Bliznoje. Bet skubus reikalas pagrobti ilgo skridimo raketą, taip pat ir vokiečių raketų ekspertą arba ir tik surasti 4 psl.

liekanas raketų, kurios nuklysdavo nuo taikinio - pasirodė per sunkūs uždaviniai lenkų pogrindžiui. Nebuvo ginklų nė važmenų. Nebuvo didelio skaičiaus ir patyrusių vyrų, kurie pabėgo iš vokiečių belaisvių stovyklų, priverstinio darbo batalijonų arba mirties. Tie patys buvo įsitraukę į "Burzą" /Audrą/, partizanų judėjimą, kurį įsteigė Lenkijos egziliinė vyriausybė Londone, Raudonajai Armijai artėjant prie rytinės Lenkijos sienos.

Nežiūrint to, kai kurios pogrindžio grupelės patru liudavo ties raketų šaudymo lanku pietų Lenkijoje ir pasiūlymą ten gyvenančių kaimiečių pastabas. Pogrindininkai žinojo apie kiekvienos raketos iššovimo pasekmes. Jie tačiau negalėjo susilyginti motorizuotiems vokiečių patruliams, kurie atvykdavo susirinkti visas raketos liekanas ir išvažiuodavo, palikdami už savęs tuščius kraterius. Mėnesiais lenkai stebėjo, kaip jų desperatiškai trokšta - mas laimikis vis būdavo išgabenamamas.

Vieną vėlyvą popietę, išklydusi nuo kurso A-4 atsimušė į smėlėtą Bug upės krantą, netoli Sarnaki'o kaimo, Varšuvos apylinkėje. Jos bomba neišsprogo. Motorizuota vokiečių grupė buvo išsiųsta į Sarnaki'o pusę. Šį kartą lenkų patruliai keliavo pro tą vietą ir nuvyko ten pirma vokiečių. Lenkai pamatė, kad raketa buvo nepalietta, bet jie neturėjo nei priemonių, nei laiko ją pasiimti prieš atvykstant vokiečiams. Tai buvo patį bejėgiškiausią momentą nuo to laiko 1944 m., kai pradėjo tų raketų ieškoti.

Tada vienam iš lenkų kilo mintis, ir 20 pogrindininkų, įsiremę į raketos šoną, sugebėjo ją nuridenti nuo kranto į negilią Bug upę. Tačiau ji dar buvo pastebima švarame upės vandenyje. Netoliese ramiai ganėsi karvių būrys. Lenkai pripuolė prie jų ir suvarė į upę. Po 5 minučių pasirodė vokiečių ieškotojai ir matė tik karvių bandą upėje geriančią vandenį. Jos sudrumstė gryną vandenį paviršiu, sukeldamos rudą, tirštą maišalą.

Vokiečiai pasuko kita kryptimi ieškodami paklydusios raketos.

Atėjus vakarui, lenkai sugrįžo su įrankiais, trimis senais sunkvežimiais ir pogrindininkais inžinieriais.

Raketą išvilko iš vandens ir išmontavo deglų šviesoje, užmaskavę juos paklodėmis. Neišsprogusi bomba buvo labai pavojinga. Atrodė, joje buvo apie 1 tona stiprios, sprogdamos medžiagos Amatolio. Bet lenkai griebėsi darbo, žinodami, kad mažiausia klaidelė galėjo juos visus susprogdinti į gabalėlius, ir ją išmontavo. Prieš pat auštant trys sunkvežimiai pajudėjo su brangiu kroviniu.

Britų žvalgybai buvo pranešta, kad lenkų pogrindis galų gale turi vokiečių pagaminatą ilgojo skrydžio raketą, ji buvo beveik visai nepagadinta. Žvalgyba atsakė, kad bet kokia kaina nori tą raketą matyti Anglijoje.

Klausimas - kaip 12-kos tonų, 46 pėdų ilgio raketą galima būtų išgabenti iš okupuotos, sumuštios Lenkijos į Karališkąjį Lėktuvų Centrą ties Farnborough tikrai pri-trenkė pagrindį. Bet iš Londono buvo užtikrinta, kad ši

IS PADANGES MIELOS

(IŠ SPAUDOS OKUPUOTOJE LIETUVOJE IR IŠEIVIJOJE)

PAGERINTA TELEVIZIJOS APARATŪRA

Šiaulių televizijos aparatų gamykla pasižymi gerais aparatų modeliais. Dabar, vadovaujant konstruktoriui V. Petraičiui, pagaminama nauja kilnojamos televizijos stotį "Magnolija-83". Šiauliečių pagaminta televizija "Magnolija-80" gerai užsirekomendavo transliuojant Maskvos Olimpiados įvykius.

Spalio mėn. "Magnolija-83" bus nuvežta į tarptautinę "Telekom-83" parodą Ženevoje, Šveicarijoje.

LIETUVIŲ TEATRŲ GASTROLĖS

Panevėžio Dramos Teatras pradėjo sezoną gastrolėmis: Armenijos sostinėje Jerevane. Išvyko su dviem veikalais: V. Krėvės "Žentis" ir Strindbergo "Mirties šokiui".

Sovietų Rusijos teatralai gyvena privilegijuotai - gastroluoja ir dirba viena kalba.

I Maskvą išvyko Kauno Dramos Teatras, 2-jų savaičių gastrolėms. Į repertuarą įeina 3 lietuvių autorių veikalai: V. Krėvės drama "Šarūnas", J. Grušo tragikomedija "Gintarinė Vėlinė", eleginė drama "Svajonių Piligrimas". E. Ignatavičiaus ir J. Vaitkaus.

Be to vaidina Gorkio, Unto, Radojevo-Strindbergo veikalus ir jauniems žiūrovams operetę "Meri Popins".

Nerasoma, kokia kalba visi tie veikalai bus vaidinami, bet spėjant apytikriai, kiek lietuvių gyvena Maskvoje, galima spėti, kad Kauno aktoriai turi dirbti dvigubai. O gal ir ne? Gal lietuvių autorius, atvaidina sava kalba?

O gal už dvigubą darbą gauna dvigubą atlyginimą?

DZIAZO GASTROLĖS

Danijos Džiazo Ansambelis pirmą kartą atvyko į Vilnių ir čia koncertavo Sporto Rūmuose.

PAGERBTA ŠOKĖJA JOVAIŠAITĖ-OLEKIENĖ

Pagerbiant primabaleriną, pasižymėjusią charakterinių šokių menininkę-veteranę ir baletą pedagogę Jadvygą Jovaišaitę-Olekiene, sulaukus jai 80-tojo gimtadienio, Vilniuje, Akademiniame Operos ir Baletu Teatre buvo jai skirtas baletų spektaklis "Don Kichotas". Jame gausu ispaniškųjų šokių, kuriais ypatingai garsėjo sukaktuvėninkė.

AUKSO MEDALIS UŽ ŠAUDYMĄ

Europos šaudymo pirmenybėse, vilnieta Aukšė Treinytė laimėjo aukso medalį grupinio šaudymo ekipoje. Individualinėse varžybose ji laimėjo II-ą vietą. Pirmenybės vyko Bukarešto mieste, Rumunijoje.

PANEVŽIO DRAMOS TEATRO PROBLEMAS

Panevėžio Dramos Teatras savo aukštu standartu ir naujomis idėjomis, vadovaujant rež. Juozui Miltiniui, buvo išgarsėjęs ne tik savo krašte, bet ir iš Sov. Sąjungos atvykdavo teatralai pasisemti įkvėpimo į Panevėžį. Buvo statomi žymiausi lietuvių rašytojų veikalai ir pasaulinio masto klasikų kūriniai.

Pasitraukus rež. J. Miltiniui į pensiją, jo išauklėtų aktorių yra nemažas būrys, o režisorių - tik keli išsiskiria iš kitų. Jų tarpe pažymėtini V. Blėdis, G. Karka, J. Dautartas.

Teatro repertuaro smukimu, jaunųjų aktorių nepakankamu išsilavinimu, kas atsiliepia į bendrą teatro lygį, susirūpino teatrologai ir aktoriai, ypač vidurinėsios kartos. Nemažas jų būrys buvo susirinkęs apsvaistinti šias problemas.

SPECIALŪS KERAMIKOS KURSAI KAUNE

Kaune vasaros viduryje buvo suruošti specialūs keramikos teorijos ir praktikos kursai, nes susidomėjimas šia pritaikomojo meno šaka stipriai auga.

Buvo surengta ir įdomi kursantų paroda.

JACHTOS KURŠŲ MARIOSE

Rašoma, kad Kuršių Mariosse randasi apie 110 jachtų. Pačių mažiausių modelių pavadinti "Optimistai" ir "Kadetai", didesni "Finai", "Skrajojantys Olandai". Jachtų modelis "Tornadas" gali plaukti 30 km. greičiu valandą. Didžiausioji ten esanti jachta yra 16 metrų ilgio, stiebas 27 metrų aukščio, burės išsiskleidžia 100 kvadratinų metrų plotu.

Seniausia medinė nurinė jachta yra Klaipėdos jachtklube "Neringa" pastatyta 1905 m.

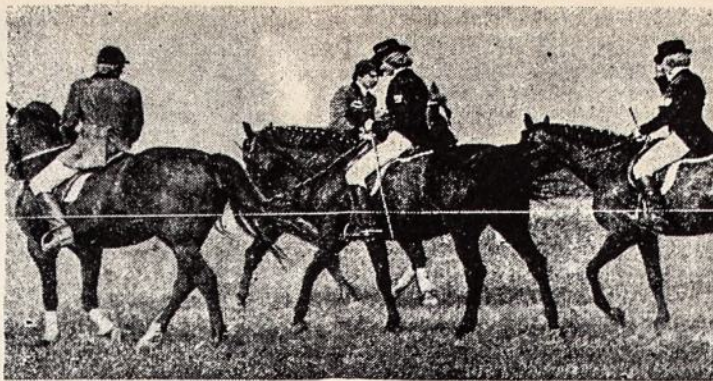
Po II Pas. Karo pirmoji nuleista į vandenį 1946 m. buvo jachta "Jūratė".

AUKOS, KURIŲ GALIMA IŠVENGTI

Rašoma, kad per pirmus 8 mėnesius Lietuvoje susisiekimo nelaimėse žuvo 462 žmonės, sužeista arti 3.000.

Daugiausia nelaimių sukelia neblaivūs vairuotojai. Be to, per greitai važinėjama, nesilaikoma ženklų nelygybės taisyklių.

Akivaizdu, kad kiekvienam vairuotojui turėtų būti privalomi vairavimo teorijos ir praktiniai kursai, kaip kad daroma čia. Taip pat ir tvarkos prižiūrėtojai - o tokių ten su kaupu - galėtų rūpintis eismo problemomis bent tokiu pat griežtumu, kaip rūpinasi ar koks vaikas gieda bažnyčioje, ar kas keliauja į atlydus...

JOJIMO VARŽYBOS Vilniaus Valstybinio Žirgyno hipodrome

J. Kaributas

O VIS DĖLTO NUTARIAU APIE TAI PARAŠYTI ...

Nutolo tos dienos gervėmis praskrisdamos, su visokiais išpučiais, geras bei nevisai nuotaikingai atsiminimais. Nežiūrint to, pabuvojimas savo tėvynėje Lietuvoje buvo mielas...

Žinoma, aš čia nežadu rašyti tų dienų apybraižų, bet pasidalinti su skaitytojais meno šventovės nuotaikomis. Nutariau rašyti apie ką tik pavasariop mano matytą spektaklį, kuris ne juokais mane apvylė. Daugiau negu apvylė. Tai buvo J. G. R. u. š. o "Gintarinė Vėlinė", kurią Kauno teatras atvežė į Vilnių gastrolėms. Būtinai užsispyriau tą veikalą pamatyti. Juk tai turės būti ir dekoracijos gintaro spalvos ir apipavidalinimas Baltijos putomis papuoštas. Bus tikrai lietuviškas, gražus ir ilgai atmintinas spektaklis. Deja, taip nebuvo. Prieš nuotakų išdėstymą, aš norėčiau skaitytojus įspėti, kad nevisada taip yra, kaip mes apie dabartinę Lietuvos teatrą esame įpratę galvoti. Dabar teatras žinoma, nekalbu apie visus, yra patekęs į jaunų režisorių rankas. Jie baigę Maskvos režisūros seminarus, turi plačią vaizduotę, o kas blogiausia - tai vaikosi kažkada į tolimas prabėgusio modernizmo, kuris pas mus jau seniai baigė savo dienas. Daugiau negu tikras, kad jei jums tektų pamatyti Kauno Dramos Teatro "Gintarinę Vėlinę" ir Štrembergo "Kreditorius" bėgtume iš teatro nebeįsivaizduojami, o jį tą pusę atsistoti.

"Gintarinės Vėlinės" pastatymas vyko Vilniaus naujame Akademiniame Teatre. Teatro patalpos pagirtinos: gerai išplanuotos, jaukios. Su didele pasivaikščiavimo foje, kurioje yra ir poilsio suoliukai. Žmonių prisirinko pilna. Skambutis, ir mes einame į savo vietas. Trumpas laukimas, ir pakilo uždanga. Palaipsniui pradeda švisti ir ryškėti scenos vaizdas. Nesuigaudau, kas prieš akis. Ar tuščias sklypas? Tai, galvoju, čia bus kokia kombinacija ir aktoriai gal pradės "būdavoti" tą minimą "Gintarinę Vėlinę". Tuščią plotą supa tamsiai pilkos spalvos užuolaidos, viduryje to sklypo padėtas kupstas, apdengtas kažkokia pilka marška, ir viskas. Kiek vėliau, kai tą maršką nutraukė, atsirado sukama apvali kėdutė, kuri per abu veiksmus atstojo gintarinės vėlinės visą atribuciją. Į tą kėdutę vienas kitas aktorius kleptelėdavo trumpam pasisėdėjimui, o taip tai laktė ir laktė po sceną rėkdamai taip, kad tas jų riksmas pradėjo tiesiog veikti taip, kad atrodė, lenda per pakaušį. Gerai dar, kurie rėkė prieš publiką, bet kurie buvo režisoriaus pastatyti prieš sieną ir į sieną, kiek turi jėgų šaukti, nieko negalėjai susigaudyti ir tekste jau buvau pasimetęs. Nuovargis ir nervai pradėjo reikštis. Galvoju, kur gi scenos gyvenimas? Čia matai vaidina, ir labai gerai vaidina, bet nei jų ta tiksma kalba gyvenimiška, nei mizanscenų išdėstymas, nei elgesys, nei manieros. Pasidarė gaila tų aktorių. O šitaip rėkti po sceną porą valandų, juk gi reikia sveikatos. Žinoma, lakstyti ir šaukti ir durnius gali, bet aš tik stebiuosi iš kur jie taip sklandžiai išmoko dirbtinos kalbos. Taip atrodė, kad jie ne žodžius beria, bet šarapnelius.

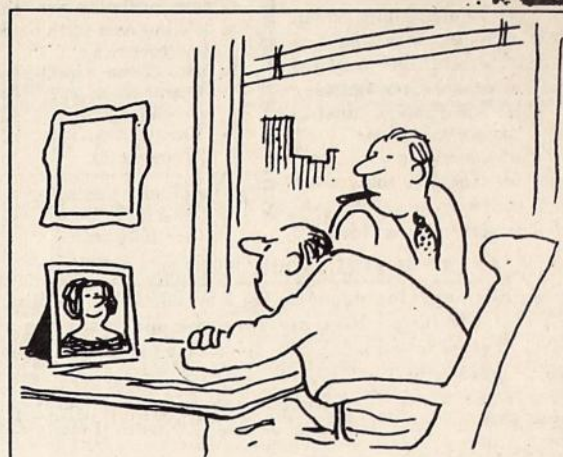
Pirmas veiksmas taip nuvargino, kad jau buvau suabejojęs grįžti antram veiksmui. Prieteliai prikalbėjo, o gal antrasis viską išlygins. Gal jie ten jau bus pastatę "Gintarinę Vėlinę", gundo jie mane.

Pertraukos metu čia ir bufetas, ir stiklėlį galima išmesti, kurie mėgsta. Okas ten iš jų jo nemėgsta? Beveik visi. Na, ir grįžtame jau antram veiksmui, kuris prasideda kiek kitaip. Nors dekoratyviniai - be jokių pakeitimų. Na, pradėdavo galvoti, tikrai, jei veiksmas taip ir toliau vystysis, bus gerai. Gražiai pašiepiama nenoras arbatpinigių priimti, ponutės manieros žavios, bet tai truko labai neilgai. Kai pradėjo rinktis balius svečiai, kai juos išrikiavo lyg kareivius paradiui, o gal geresnis palyginimas, kaip sargybinius, režisoriui ir poras per dešimtų pėdų perskyrė, tada gavosi haosiškos kalbos, atsirado tame tuščiam plote ir telefonas, kuris pašaukė šeimininkę, o jai bekalbant svečiai pradėjo ją ant rankų nešioti ir jau iš J. Grušo dramos virto komedija. Tą veikalą ir vaidintojus suprasti ir aptarti gal negalėtu ir labai įgudęs dramaturgas. Kiek mačiau, publika irgi tekste buvo pasimetusi. Tas aktorių riksmas tiek išvargino, kad jokių būdu nebegali teksto sekti ir suprasti veikalo turinį.

O jie vaidino gerai. Manau, kad scenon reikia išnešti gyvenimišką toną, kad publika negalėtų kitaip įsivaizduoti, jog mato gyvenimą.

Vaidino: Petras Venslovas, Gražina Blandytė, Algimantas Masilius, Doloreza Kazragytė, Genovaitė Tolkutė, Leonardas Zelčius, Augustinas Pajarskas, Ona Zelišauskaitė ir Danutė Juronytė. Režisavo Gytis Padegimas ir dailininkas - Igoris Popovas, kompozitorius - Antanas Rekašius.

KREMI VEIDRODŽIAI

"Ji yra protinga, maloni, prisitaikanti ir viską atleidžianti. Labiausiai erzinti moteris, kokią tik kada buvau sutikęs..."

STEBINANTYS SKIRTUMAI

Tyrinėtojai pastebėjo didelius skirtumus tarp moterų ir vyrų alkoholiškų, kaip praneša Moterų Pasaulio žurnalas. Pav., vyrai dažniausiai geria kartu baruose, bet moterys - dažnai vienos, slapta. Palyginus su vyrais, moterys nėra drąsios ieškoti pagalbos. Moterų alkoholiškų, kurios dirba menkai apmokamą arba nelabai svarbų darbą dažniausiai yra atleidžiamos be pasiūlymo gydymui. Be to, kai 9 iš 10 žmonių palaiko savo vyrą alkoholišką ir padeda ieškoti pagalbos, 9 iš 10-ties vyrų apleidžia savo alkoholiškas žmonas.

ŽALIA NYKŠTIS

ŠALČIUI ARTĖJANT

Jau, deja, ateina laikas, pasirūpinti, kaip išlaikyti daugiamečius augalus iki kito pavasario sodinimo.

Pirmiausia, reikia palaukti geros šalnos, kuri trunka ne tik per naktį, bet ir "nujuodina" lapus. Tai yra ženklas, kada pradėti daržo ar sodo valymą.

GLADIOLAI: Jų šakniagumbius reikia išimti iš žemės šakučių pagalba, nukirpti lapus arti prie gumbo viršūnės. Saugoti, kad nukirpti lapai nesusiliestų su gumbais išvengiant galimo apkrėtimo per vasarą gyvavusiais parazitais ar kitokiais nekadėjais. Patariama gladiolų gumbus pamirkyti vandenyje, kad gerai nusiplotų visa žemė. Nukarpyti šaknis ir leisti gumbams išdžiūti kambaryje ant popieriaus lapo.

Ideali per žiemą laikymo temperatūra - tarp 4-7 laipsnių Celsijaus /40 - 45 F/. Jeigu laikymo vieta sausą - sudėti šakniagumbius į smėlį ar perlūtą. Jeigu yra drėgna - patalpinti į tinklą arba popierinį maišą ir pakabinti. Toks pat metodas tinka ir runkulkams/šlapių rožėlėms/.

JURGINAI: lapams nuo šalčio pajuodavus, nukirpti juos arti žemės, iškasti šaknis ir gumbus, paliekant ant jų šiek tiek žemės. Palaikyti 2 savaites sausai ir koriais žemyn, kad jokia drėgmė į juos nepakliūtų. Išdžiuvus - atsargiai pašalinti žemę ir šaknis nuo gumby ir sudėti juos į dėžes su lengvai sudrėkinu smėliu arba perlutu.

Laikyti 4-10 laipsnių Celsijaus temperatūroje. Jeigu patalpa nėra labai drėgna, patariama dėžes apdengti plastikine, kad nevisai išdžiūtų.

GERANIJOS: norint išlaikyti šias gėles kambaryje, reikia iškasti ir pasodinti į puodus prieš šalčiui nušalinti lapus. Taip pat galima nukirpti stiebus, paliekant tik 3"-6" virš žemės. Nukirptus stiebus naudoti daiginiui, naudojant lengvai sudrėkintą "peat" samanais arba vermikulitą.

Kitas būdas išlaikyti šį augalą - sudėti su šaknimis, prie kurių beiškasant dar užsilikę žemės ir, sudėjus į dėžę ar vazoną su drėgnu smėliu, laikyti 4-7 laipsnių Celsijaus šilumoje /40 - 45 F/. Laipsniškai leisti išdžiūti per žiemą. Anskti pavasarį vėl pasodinti. Dar vienas metodas, mėgstamas kai kurių gėlininkų: iškasus nuvalyti šaknis nuo žemių, leisti išdžiūti ir pakabinti šakom žemyn sausoje patalpoje, jau minėtoje temperatūroje. Pavasarį išmirkyti šaknis vandenyje ir pasodinti.

CHRIZANTEMOS: Jeigu žemė neišdžiūna lengvai, kur jos augo - elgtis kaip su jurginiais. Jeigu žemė išdžiūna lengvai - galima jas palikti žemėje, apsaugojus nuo šalčio, kaip žemiau nurodyta /tinka ir kitiems daugiamečiams augalams/.

Lapams nušalus, nukirpti šakas, paliekant porą inčų virš žemės. Sunaikinti stiebus ir lapus, kad išvengtume augalo užkrėtimų. Uždengti geru sluogsniu p o t o, kai žemė užšąla /tai garantuoja, kad atitirpimai ir pakartotini sušalimai nepakenks šaknimis, ir kad gyvuliškai nepasidarys sau užuovėjos po uždanga/. Geriausia - smulkesnių eglių ar pušų šakelės su šiaudais, maždaug 6 inčų storumo sluogsniu, ant viršaus pridengtas stambesniais eglėšakiais, kad vėjas neištaršytų, iki sniegas uždengs viską.

ROŽĖS: palaukti, kol lapai nukris nušalę. Tai laikas kada rožių šakos pasiruošia žiemai. Sukaupti žemę į kūgį aplink augalą maždaug 1 pėdos aukštumo ir stipriai apspausti, kad lietūs nuo jų nevarvėtų ir neišraustų žemės.

Krūmai turi būti apkarpyti ir apdengti eglėmis ir šiaudais, kaip minėta.

Vijoklinės rožės turi būti nulektos prie žemės ir panašiai apdengtos.

AA CENTRINĖS:
Montreal 273-7544
Ottawa 523-9977
Toronto 489-3693
Hamilton 522-8392

London 438-1122
Windsor 252-3842
Calgary 287-2712
Winnipeg 233-3508
Sudbury 674-6217

JEIGU GERI IR GALI GERTI - TAVO REIKALAS
JEIGU NORI NUSTOTI - MŪSŲ

ATEIK Į LIETUVIŲ A.A. (ALCOHOLICS ANONYMUS) GRUPĖS SUSIRINKIMĄ. SUSIRENKAME KIEKVIENA TREČIADIENĮ, 7222 GEORGE ST. LA SALLE, QUE.
8 val. vakaro.

ARBA SKAMBINK MUMS:

Leonui G.: 366-2548 (namų); 489-5391 (darbo);
Henrikui N.: 277-7868; Dainiui L.: 768-9606;
JONUI R.: 337-8637

CFMB

RADIO 1410 MONTREAL

KIEKVIENĄ ANTRADIENĮ NUO 11:30 iki 12 val. NAKTIES
Programos vedėjas: L. STANKEVIČIUS
1053 Albanel Cr. Duvernay, P.Q. Tel.: 669-8834

LIETUVIŠKA RADIO
PROGRAMA

Taupyk ir skolinkis

Pirmutiniame ir didžiausiam
TORONTO LIETUVIŲ
KREDITO KOOPERATYVE

PARAMA

MOKA:

8½ % už 90 dienų term. indel.
8½ % už 6 mėn. term. indelius
9 % už 1 metų term. indelius
9½ % už 2 metų term. indelius
10 % už 3 metų term. indelius
10 % už pensijų planą
9 % už namų planą
8 % už specialią taup. s-tą
7½ % už taupymo s-tas
6 % už čekių s-tas (dep.)

I M A:

už asm. paskolas nuo 12%
už nekilnojamo turto paskol.
(mortgages):
su nekeičiamu nuošimčiu:
1 metų 10¼ %
2 metų 12 %
3 metų 13 %
(fixed rate)
su keičiamu nuošimčiu
1, 2 ar 3 metų.. 10¼ %
(variable rate)

AKTYVAI VIRŠ 36 MILIJONŲ DOLERIŲ

Asmeninės paskolas duodame iki \$50,000 ir mortgičius iki 75 % ikainoto turto. Visų narių gyvybė apdrausta santaupydydyje, bet nedaugiau \$2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$10,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas Piniginės perlaidos, kelionės čekiai (American Express) Kitos paskolos: (Line of credit) ir antrieji mortgičiai.

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais nuo 10 v. ryto iki 3 v. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 10 v.r. iki 8 v.v.; šeštadieniais – nuo 9 v.r. iki 1 v.p.p. (Lietuvių rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta)

BŪSTINĖ: Lietuvių Namai – 1573 Bloor Street West,

Telefonai: 532-8723
ir 532-1149

Toronto, Ontario
M6P 1A6

Prisikėlimo Parapijos Kredito Kooperatyvas

999 College St., Toronto, Ont.
M6H 1A8

TELEFONAI: 532-3400
532-3414

AKTYVAI – VIRŠ 22 MILIJONŲ

KASOS VALANDOS:

Pirmadieniais 10–3
Antradieniais 10–3
Trečiadieniais uždaryta
Ketvirtadieniais 10–8
Pentadieniais 10–8
Šeštadieniais 9–1
Sekmadieniais 9:30–1

MOKA UŽ:

90 dienų term. indelius ... 8½ %
180–185 d. term. ind. 8½ %
Term. ind. 1 metų 9 %
Term. ind. 2 metų 9½ %
Term. ind. 3 metų 10 %
Pensijų s-tą 10 %
Spec. taup. s-tą 8 %
Taupomąją s-tą 7½ %
Depozitų – čekių s-tą ... 6 %

DUODA PASKOLAS:

Asmeninės nuo 12 %
Mortgičius nuo 10½ %–13 %

ANAPILYJE SKYRIUS VEIKIA SEKMADIENIAIS 9:30 r.–1 v.r.

Duodame asm. paskolas iki \$50,000 ir mortgičius iki 100,000 (75% ikainoto turto vertės). Draudžiame narių gyvybes pagal santaupų dydį iki \$2,000 ir asm. paskolas iki \$10,000. Paroduodame pinigines perlaidos (money orders) ir kelionės čekius (traveler's cheques). Neiname mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas. MŪSŲ TIKSLAS –

NE PELNAS, BET SAŽINGAS PATARNAVIMAS

toronto

LITERATŪROS POPIETĖ

KLK Moterų Draugijos Prisikėlimo Parapijos Skyrius surengė spalio 2 d. parapijos salėje literatūros – poezijos vakarą. Programą pravedė rašytoja Nijolė Jankutė-Užubalienė (iš Čikagos).

Savo kūrinius skaitė Julija Švabaitė-Gyliienė. Jos skaitymas, laikysena scenoje, kūrinių temos, ypač apie Vilnių, Aušros Vartus, žavėjo klausytojus, sugraudindama iki ašarų "Atsisveikinant su Aušros Vartais – Vilniumi". Danguolė Sadūnaitė – "Gamtos ženklai", Nijolė Jankutė "Moterų Pasakų Sekcija", Seselė Ona Mikalaitė "Tikėjimo Pėdsakai". Ji skaitė ir kitų autorių kūrinius – V. Bogutaitės – "Moterų Laiko Tekmėje", V. Žilinskaitės feljetonus.

R. Sakalaitė-Jonaitienė skaitė Jolantos Malerytės – Vaikystė, L. Šimkutės – "Moters žvilgsnis – save", Nelės Mazalaitės – "Moters žvilgsnis į pasaulį".

L. Nekrošienė skaitė poetės J. Degutytės – "Tėvynės Meilė", B. Pūkelevičiūtės – "Prarastoji Žemė".

Poezija žavėjo visus klausytojus. Į salę prisirinko virš 200 svečių, kurie dar dainėsi literatūros-poezijos kūrinius. Tai buvo visiems maloni dvasinė atgaiva nuo plikos, sausos gyvenimo realybės, ypač pensininkų nuobodžių valandų.

Literatūros vakaro pelnas buvo skiriamas Lietuvos religinei šalpai. Vakaro dalyviai buvo pavaišinti kava ir pyragaičiais.

Jonas Vaidilonis

VAIŽGANTO 50 m. MIRTIES

SUKAKTUVIŲ PAMINĖJIMAS

Kan. J. Tumo-Vaižganto 50 metų mirties sukakties minėjimas įvyko rugsėjo 25 d., Toronto Lietuvių Namuose. Rengėjais buvo T.L. Namų Visuomeninės Veiklos Komitetas. Pagrindinę paskaitą "Su Vaižgantu į Ateitį" apie Vaižgantą skaitė žurn. – rašytojas iš Los Angeles Bronys Raila.

Kan. J. Tumas-Vaižgantas, kaip aš pasakyčiau jo žodžiais, "kunigas, lietuvis, ra-

šytojas, deimaniukas, buvo didelių gabumų asmenybė, lietuviškos žadintojas, ugdytojas, nors ir sulenkėjusios lietuvių dvasiškos nelabai mėgiamas.

Prelegentas Br. Raila savo paskaitoje pabrėžė Vaižganto gyvenimo, darbo svarbiausius įvykius. (Ps. Prieš ketletą mėnesių buvau aprašęs "NL" jo biografinius faktus, todėl čia nebekartojau). Br. Raila dar paryškino, kad sulenkėję vyskupai tikrą lietuvių patriotą kunigą kilnojo, beveik kasmet, iš vienos filijos parapijos į kitą, bijodami "litvomano" kunigėlio, kuris parapijiečius mokė lietuviškos.

Kan. J. Tumas, būdamas Vytauto Didžiojo bažnyčios rektoriumi, garsėjo savo pamokslais ir šliūbus duoda – vo ir tiems jaunuoliams, kurie jau buvo primiršę namų išmokytus poterių ir Dievo garbinimą. Užtat, kan. J. Tumas turėjo daug draugų įvairių pažiūrų sluoksniuose.

Taipgi prelegentas Br. Raila, kaip buvęs doc. J. Tumo studentas, išryškino V. D. Ute literatūros paskaitų vertę, surinkimą reikšmingų lietuvių, kurie anais laikais rašė lietuviškai.

Kan. J. Tumas-Vaižgantas buvo ir žymus rašytojas, daug veikalų parašęs (apie juos jau buvo rašyta). Bendrai Br. Raila turiningai pasakojo apie Vaižgantą ir Jo vertę Lietuvių Tautai. Publikos buvo apie 300 asmenų.

Meninę programą atliko solistės Pakalniškytė ir Žemelytė, smuikais grojo R. A. Bankai, akomponavo J. Govedas.

Vakarą atidarė V. V. v-bos k-to p-kė A. Jankaitienė, užbaigė V. Dauginis, L. N. v-bos pirmininkas. Publika sudainavo "Lietuva Brangi". Br. Raila su Ponia globojo Alb. Railos šeima ir A. Kuolas. Rengėjai L. N. svečius atėjusius į minėjamą vaišino kavute ir t. t. J. Ka.

ANTRA "NEMARUS MIRTINGOJO" POPIETĖ

Pirmoji "Nemarus Mirtingasis" knygos, kurią parašė kun. dr. P. Gaida pristatymas ir autoriui premijos įteikimas buvo įvykęs š. m. gegužės 29 d.

Antrąją supažindinimo su knyga popietę surengė Toronto Lietuvių Namų Kultūrinės Veiklos Komisija.

Š. m. rugsėjo 18 d., sekmadienį, 3 v. p. p., Lietuvių Namų Karalienės Mortos Salėje susirinko apie 150–160 tautiečių pasiklausyti žinomo rašytojo Juozo Krailiaus kausko pranešimo. Prelegentas jautriais, retkarčiais poetiškais sakiniais trumpai perteikė susirinkusiems klausytojams kankinio, kunigo-vyskupo Teofiliaus Matulionio audringą golgotos kelią.

Po paskaitos buvo rodos J. Miltenio iš Hamiltono spalvotos skaidrės, sudarytos iš įvairių nuotraukų. Skaidrių – nuotraukų paaiškinimus atliko veikalo autorius kun. dr. Gaida.

Prasminga supažindinimo popietė užtruko apie 2 valandas. Popietės proga buvo sėkmingai išplatinta virš 30 knygų, į kurias autorius mielai įrašė savo pavardę. Popietę pravedė Jonas Varanavičius-Varčius Kultūros Komisijos vardu.

Į popietę buvo atsilankę Lietuvos generalinis konsulas Kanadai dr. Jonas Žmuidzinas ir kiti bendruomenės veikėjai. Lauktina ir daugiau panašių parengimų. Stepas Varanka

Dalis savaitrašio NEPRIKLAUSOMA LIETUVA Rėmėjų Būrelio bendradarbių. Iš kairės – Vytautas Kulnys, Br. Laučys, Donatas Renkauskas ir Antanas Raslanas

13 kairės–

Antrosios "Nemarus Mirtingasis" Popietės pravedėjas Jonas Varanavičius, knygos autorius kun. dr. Pranas Gaida duoda autografus, ir prelegentas rašytojas Juozas Krailiauskas.

Abi nuotraukos Stepo Varancko sąk.

BRIAN MULRONEY TORONTE

Federalinės valdžios opozicijos naujai išrinktasis lyderis Progresyvinės Partijos BRIAN MULRONEY lankėsi Toronte rugsėjo 22–25 dienomis. Constellation viešbutyje vyko PC "Presidents meeting and Policy Conference". Gausiai dalyvavo ir etninės spaudos atstovai, radio, TV darbuotojai ir kt. Iš lietuvių dalyvavo spaudos bendradarbis J. Karka, A. Rinkūnas, Kęstutis Raudys (foto darbuotojas) ir Barbatavičius. Atidarymo kalbą pasakė Ontario Prov. ministeris p. kas W. Davis.

Pagrindinę kalbą, partijos (PC) programą ir vyriausybės darbų kritiką savo žodyje palietė Federalinės valdžios opozicijos vadas Brian Mulroney M.P., Q.C. Jis kritikavo dabartinės vyriausybės (liberalų) neveiklumą, neaktyvų rūpinantis Kanados 1,3 mil. bedarbių reikalais, vis beėjimu į didesnes skolas (deficitas virš \$12 bil.).

PC valdžia, jei laimėtų, pirmiausia rūpesčiu imtusi visiems rasti darbo. Tas vyktų planingai per vienus kitus metus aprūpinant darbais visus – kas nori ir gali dirbti, ir pamažu būtų išmokėtos deficitinės skolos.

Juk ištikrųjų, Kanada yra vienas geriausių ir turtingiausių pasaulio kraštų žemės turtais, maisto gamyba ir kt. Reikia tik gero planavimo ir noro vyriausybės sferose – nemiegoti ant laurų ir žemės turčių.

Iš virš minėtoje PC konferencijoje politinių vadų pasakytų kalbų, susidarė vaizdas, kad Kanada pakils iš ūkiškos stagnacijos. Kanados ateitis yra šviesi. Aš visados džiaugiuosi, kad į Kanadą atvykau savo pusbrolių kviečiamas, nors motinos trys broliai ir kiti giminės rašė, kad JAV-se būsiu geriau...

PC suvažiavime matėsi dauguma atstovų jauno amžiaus. Privatiniuose pasikalbėjimuose teko informuoti atstovus apie lietuvių Toronte ir Kanadoje. J. Ka.

RITA ZEKAS – PASIŽYMI
ŽURNALISTIKOJE TORONTE

Lietuvaitė, gabi žurnalistė Rita ZEKAS, 4 m. dirbusi "Star Week-Toronto", ten rašiusi įvairiomis idiomomis temomis, perėjo į "Toronto Daily Star", antrojo puslapio kolumnistės dar-

HARTFORD

GABUS LIETUVIS – DEMOKRATŲ KANDIDATAS

Dr. Raymond KRISST/Raimondas KRIKŠČIUKAITIS, 46 m., ne kartą buvo minimas Hartfordo, Conn., spaudoje, akademiniuose sluoksniuose. Jis šiuo metu yra vyr. fizikas Windsoro "Combustion Engineering". Profesoriavo Harward'o Ute, kur atliko ir savo postgraduate darbus, dirbo tyrinėjimo srityje Harward-Massachusetts Technologijos Institute. Trejis metus dirbo ir skaitė paskaitas Europos tyrimo institutuose ir įvairiuose universitetuose.

Dr. Krisst yra fizikų organizacijos narys, garbės narys. Ypatingai domisi saulės energijos sritimi.

Paskutiniu metu jis yra išrinktas demokratų kandidatu 4 m. kadencijai švietimo Tarybon. Paskelbė ir savo kampanijos štabo sąstatą. Jo gabumai, akademiniai atsieikimai ir patirtis atkreipė balsuotojų dėmesį.

Linkime gabiame lietuviui Amerikoje geriausios sekmes.

Žurnalistė Rita Zekas

DRESHER INSURANCE & REAL ESTATE BROKERS

233-3334 – 231-2661 – 231-6226

3830 B Bloor Street West • Islington, Ontario M9B 1K8

Lietuvių kalba patarnauja – V. DREŠERIS ir A. MIKŠIENĖ

Darbo valandos: 9 v.r. – 7 v.v., šeštadieniais 9 v.r. – 12 v.p.p.
Narys of "Better Business" Buro

INSURANCE

533-1121 Walter Dauginis 822-8480
Insurance Agency Ltd.

1613 Bloor Street West • Toronto • Ontario

V. Bačėnas

1551 Bloor St. W.
TORONTO, Ont.
M6P 1A5

ALL SEASONS TRAVEL, B.D.
Visais kelionių reikalais
bet kur pasauliye skambinti:
Tel. 533-3531

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje

— įsikūręs nuosavuose namuose —

HAMILTONO LIETUVIŲ

KREDITO

KOOPERATYVAS

TALKA

830 Main St. E.
L8M 1L6
Tel.: 544-7125

Kviečia visus lietuvius pasinaudoti teikiama patarnavimais

MOKAME UŽ:		IMAME UŽ:	
depozitus (P.C.A.)	6 %	neklm. turto pask.	11 %
santapus	7 1/2 %	asmeninės paskolas	12 1/2 %
kasdieninės palūkanos			
už santapus	7 %		
term. depoz. 1 m.	9 1/2 %		
term. depoz. 3 m.	10 %		
reg. pensijų fondo	9 1/4 %		
90 dienų depozitus	9 %		

Nemokama gyvybės ir asm. paskolų drauda

Nemokamas pilnas čekių aptarnavimas

DARBO VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais nuo 10 v.r. iki 5 v.p.p., trečiadieniais nuo 10 iki 1 v.p.p., penktadieniais nuo 10 v.r. iki 7 v.v., šeštadieniais nuo 9 v.r. iki 12 v.r.

hamilton

ISVYKOS SENJORAMS

Šių metų maloni vasara jau liko praeityje. Privati ir organizacinė veikla, vėl turi grįžti į pastoges — privačius namus ir sales. Taigi, ir mūsų senjorai tuoj rinksis lietuvių parapijos salėn kiekvieną mėnesį, spręsti savos organizacijos problemų ir kurti jos veiklos planus.

Laisvalaikini praleisti, čia yra gera vieta — Miesto Valdybos parūpinti namai, kurių didelėje salėje susirenka antrosios jaunystės karta. Čia galima palašyti kortomis, šachmatais, šaškėmis ir net biljardu. Ar tik pasikalbėti su seniau matytais draugais prie papigintos kavos puodelio ar vaivandenių stiklinės pagal savo skonį.

Mūsų klubo dalis narių vasarą praleido savo šeimose, kiti buvo išvykę pas gimtinačius ar draugus į kitas vietas. Kitagi dalis, beslapi — nėdami namuose — Hamiltone, pasinaudojo rengiamomis išvykomis į įvairias vietas.

Pirmoji š. m. išvyka gana anksti: vasario 19 dienos rytą, pilnas autobusas klubo narių, buvo nuvykę į Kichener miestą /val. kelionė/, į čiuo — žyklą — Ice Capade, pasižiūrėti, kaip ledu skrieja pačiužomis, čia suvažiavę pasaulinio masto jauni čiuožėjai ir čiuožėjos.

Gegužės 24 dieną, vėl pilnas autobusas mūsų senjorų, buvo nuvykę Toronto miestą apžiūrėti garsios Casa-Loma pilies, statytos prieš 80 metų vietos piniguočių, Europos pinigų pavyzdžiui. Ta proga mūsų keliautojai buvo sustoję ir Lietuvių Namuose pietums.

Birželio 22 dieną buvo iškeliauta į Kichener-Waterloo turgavietę, specialiai pamatyti Menonitų pagamintų ūkiškų maisto gaminių.

Menonitai yra tikybinė Bendruomenė, įsikūrusi tik 1523 m. ir gyvenusi mažomis grupėmis keliuose kraštuose (jų buvo ir Lietuvoje). Menonitai nepripažįsta vaikų krikš-

tijimo (krikštija suaugusius), atmeta karo tarnybą, priesaiką ir santuokos išskyrimą. Dabar čia jie nenaudoja dirbtinų trąšų augalams ar dirbtino pašaro auginamiems gyvuliams. Vietomis jie turi įsirengę net savas kalves.

Gegužės mėnesyje, kapi — nių lankymo dieną buvo nuvykę apžiūrėti Anapilio kapinių Mississaugoje.

Liepos 24 d. vėl pilnas autobusas buvome nuvykę į Hamiltono SLA 72 knopos rengtą gegužinę prie Paris miesto buv. savanorio A. Padolskio sodyboje. Čia galėjome pasivažinti tik ką pagamintu šviežiu maistu ir išsitiesti medžių pavėsyje poilsui grynai ore.

Rugpjūčio 7 d. vėl autobusu buvo nukeliauta į Midlando miestelį pamatyti Kanados kankinių vietoves. Čia pat yra pastatytas ir lietuvių kankiniams pagerbti kryžius.

Rugsėjo 24 d. buvome nuvykę į Kanados Wonderland, kuris yra įrengtas tik prieš kelis metus — nuo Toronto per 30 km. Atrodo, kad šis renginys įrengtas amerikiečių Disneylando pavyzdžiu. Po valandos važiotės jau buvome Wonderlando automašinių parke. Ekskursijos vadovui aprūpinus bilietais, suėjome į vidų ir vaikštinėjome individualiai.

Maža grupelė, pasinaudodami programos nurodymais, skubėjome į "Saltwater Circus". Tačiau dėl mažo pavėlavimo nebuvome įleisti. Sekančio seanso pradžia buvo numatyta už pusvalandžio. Išnaudodami tą progą, nuėjome užkandinė priešpiečių. Skirtu laiku jau buvome prie cirko vartų ir su laukiančiųjų minia įėjome į jo vidų. Visiems susėdus po dideliu brezentu stogu, programos vadovas pristatė būsimus artistas: tris dolfinus ir du jūros liūtus. Šie vandens gyventojai panardė vandenį, pašokinėjo per paruoštas kliūtis virš vandens, pabučiavo prie jų priėjusias mergaites ir apšaukė pirmoje eilėje sėdinčių žiūrovų dalį. Artistai už kiek-

vieną afliktą numerį gavo po šviežią žuvelę. Tai rodo, kad jiems skirtas darbas buvo atliktas tinkamai. Programa užtruko 30 minučių.

Sekančių aplankymu buvo numatytas Cantenbury vardo teatras, bet iki jo atidarymo buvo dar apie pora valandų. Išnaudodami šį laiką,ėjome pasižiūrėti, kas įdomaus slepiasi įvairaus dydžio ir gausybės pastatų. Pirmiausiai į akis krenta didžiulis kalnas, stebuklingu vardu. Jojo viduje galima pa-vaikščioti įrengtais takais iki jo viršūnės. Vienu momentu nuo jojo viršūnės į parengtą kūdą, šoko trys jauni sportininkai.

Dalyje pastatų, užkandinės ar geri restoranai. Įvairių prekių parduotuvės iki aukštų kainų aprangos gaminių. Ne trūko ir brangių metalų puošmenų išdirbinių, kaip žiedai, grandinė, laikrodžiai ir dar daug, daug kitokių gaminių. Jau iš tolo galima pastebėti gigantiškas karuseles vaikams ir dalį jų suaugusiems. Iš viso apie 30 pavadinimų ar paskirčių. Baigiantis laikui, artėjome prie teatro namų. Atėję jau radome apie 60 šimtinę laukiančių svečių eilutėse. Trumpu laiku jų dar padvigubėjo ar dar daugiau. Dar po kelių minučių atsidarė durys ir vidun sugužėjo tūkstantinė minia. Atsisėdęs, uždangos viršuje tuoj pastebi žibantius žodžius: "The best of Broadway". Visiems susėdus, tuoj pakilo didelė uždanga, o scenoje dainavo jauna artistė ir tuoj pat iš visų scenos kampų dainuodami subėjo dar apie dešimtis abiejų lyčių artistų gražiomis aprangomis. Jie mums vaidino tik apie 15 minučių.

Po poros minučių pertraukos, scenoje vėl pasirodė vaikų rinkimas Tautos Fondo dainojai po du ir tris, dainuodami ir vaidindami jau kito veikalo ištrauką ir baigmėje subėgdavo iki 12 "dūšelių" 15 min. laike. Paskutiniame vaidinime ir arijoje buvo mini — ma Italija. Pakilus uždangai, scenos tolumoje matėsi du namai. Vienas jų dviejų aukštų gyv. namas, buvo frontu į publiką. Jis buvo apkabinėtas įvairiais džiūvinamais skalbiniais. Šiuo momentu artistai dainavo ir vaidino, bet žodžius buvo sunku pagauti. Man buvo gana įdomu tai matyti, nes būdamas Italijoje du kartus jų miestuose esu matęs tokius vaizdus arba rūbų džiūvinimo būdą. Šis įdomus ir labai gražus pasirodymas užtruko 45 minutes. Vaidino ir solo pasirodė 16 artistų. Tokio aukšto lygio pasirodymus esu matęs tik Paryžiuje 1981 metais.

Sugerais įspūdžiais iš teatro, dar keliolika minučių apsilankui pavaikščiojus ir po to žingsniavom prie savo autobusų. Visiems susirinkus skubėjome į namučius.

Savo egzistencijoje Pensininkų Klubas, pirmą kartą turėjo tiek daug išvykų per vie-

nus metus. Jomis rūpinosi ir vadovavo Klubu V-bos narys renginių reikalams B. Pakalniškis.

Tarp kitko, Klubas šiuo metu turi apie 120 narių, tačiau nevisi senjorai jam dar priklauso. Matyt, kad nevisiems prie širdies "Pensininko" ar žemaitiškai tariant "Karštin-čiaus" vargai.

Z. Pulianauskas

ARTĖJANT ŠVENTĖMS

Lietuvos laisvė yra aukščiausias mūsų tikslas. Mūsų tėvų žemė jau 45 metai kaip pavergta, tačiau Lietuva yra gyva. Lietuvoje kovojančių lietuvių pasiaukojimas įpareigoja ir mus vieningu pasisąsventimu, ryžtu, darbu ir aukomis padėti jiems, bei perduoti pasauliui pavergtos tautos laisvės šauksmą.

Vyriausias Lietuvos Išlaivinimo Komitetas tiems darbams atlikti deda visas pastangas: leidžia Filto biuletenius įvairiomis kalbomis, kuriais informuoja laisvojo pasaulio vyriausybės bei pasaulinę spaudą, išlaiko radijo stotis, kurių bangomis kasdien informuoja gyvenančius Lietuvoje ir pasaulyje, ruošia dokumentus, raštus ir siunčia atstovus Madrido konferencijon ir kitur ginti Lietuvos laisvės bylą.

Minėtiems darbams atlikti yra reikalingos gausios lėšos. Tautos Fondo vardu nuoširdžiai prašome kiek galimą didesnę auką paremti Tautos Fondą — Lietuvos laisvės reikalams.

Mieli tautiečiai, šv. Kalėdauodami subėgo dar apie dešimtis abiejų lyčių artistų gražiomis aprangomis. Jie mums vaidino tik apie 15 minučių. Po poros minučių pertraukos, scenoje vėl pasirodė vaikų rinkimas Tautos Fondo dainojai po du ir tris, dainuodami ir vaidindami jau kito veikalo ištrauką ir baigmėje subėgdavo iki 12 "dūšelių" 15 min. laike. Paskutiniame vaidinime ir arijoje buvo mini — ma Italija. Pakilus uždangai, scenos tolumoje matėsi du namai. Vienas jų dviejų aukštų gyv. namas, buvo frontu į publiką. Jis buvo apkabinėtas įvairiais džiūvinamais skalbiniais. Šiuo momentu artistai dainavo ir vaidino, bet žodžius buvo sunku pagauti. Man buvo gana įdomu tai matyti, nes būdamas Italijoje du kartus jų miestuose esu matęs tokius vaizdus arba rūbų džiūvinimo būdą. Šis įdomus ir labai gražus pasirodymas užtruko 45 minutes. Vaidino ir solo pasirodė 16 artistų. Tokio aukšto lygio pasirodymus esu matęs tik Paryžiuje 1981 metais.

Tad kreipiamės į visus gerus valios lietuvius, prašydami pagausinti aukas tam tikslui.

Kas norėtų įdėti sveikinimus bendru sąrašu į laikraščius Kalėdų ir Naujų Metų savo draugams bei prieteliams, prašome sekmadieniais Jau-nimo Centre, po pamaldų laiką kavutės kreiptis pas mane arba kas bus mano vietoje, jei aš negalėsiu būti, arba skambinti telefonu 664-5804. Arba atsiųsti čekį Tautos Fondo vardu šiuo adresu: A. Patamsis 18 Norwich Road, Stony Creek, Ont. L8E 1Z6. Jei — gu kas negalite atvykti į Jau-nimo Centrą, tai auką bus pa-imta iš namų. Šiaip, po namus šiais metais aukos nebus renkamos.

Prašome nevėluoti — atsiųsti iki gruodžio mėn. 4 d. imtinai. Praeitais metais sveikinimai davė gana gerus rezultatus, mes manome,

Eismo nelaimėje žuvus vaikui

† FRANK PAUKŠTAIČIUI,

nuoširdžių užuojautą reiškiamė Pranui PAUKŠTAIČIUI, jo sūnaus VAIDOTO šeimai ir artimiesiems —

"NL" REDAKCIJA, DARBUOTOJAI IR LEIDIMO BENDROVĖS VALDYBA

PADĖKA

A + A

ANTANINAI RAČIŪNIENI

mirus,

reiškiamė nuoširdžių padėką klebonui kun. S. ŠILEIKAI už maldas ir religinius patarnavimus, p. MILIENI už sukalbėjimą rožinio prie velionės karsto; Šv. Kazimiero parapijos Šv. Onos draugijai už gražų atsiveikimą ir palydėjimą į kapus; p. E. KURILO ir jos talkininkams už paruošimą pietų; visiems, kurie užprašė šv. Mišias, gėles, lankė laidotuvių namuose ir dalyvavo laidotuvėse.

Nuoširdžiai dėkojame p. G. KUDŽMIENI už dažnų lankymų ligoninėje ir pagalbą velionės ilgą ligos metų.

STASĖ IR JONAS NARUŠEVIČIAI

montreal

VIENERIŲ METŲ MIRTIES SUKAKTIS

Adv. J. Mileris savo biure

Prieš vienerius metus, spalio 14 d., netikėtai mirė advokatas Juozas P. MILERIS /Miller/ sulaukęs 52 m. amžiaus. Velionis buvo vienintelis sūnus Petronėlės ir Juozo Milerių. Jis globojo senatvėje savo motiną, nes tėvas buvo miręs prieš kelis metus.

Petronėlė Milerienė skaudžiai pergyveno ir pergyvena vienintelio sūnaus mirtį, bet būdama stiprios suvalkietiškos valios moteris, išgyveno vienerius metus be artimesnės šeimyninės globos. Pasigesdama sūnaus, tvarkosi ir ateičiai.

Adv. J. Milerio pasigenda ir Montrealio lietuvių kolonija, nes jis čia gimęs, augęs ir baigęs mokslus, pradėjęs verstis advokatura. Turėdamas savo įstaigą ir keletą tarnautojų, nemažai pasitarė lietuviams ne tik teis-muose, bet ypač naujai, po šiais metais turėtų būti dar geresni.

Neužmirškime savo tėvų sveikinimus — bus atlikti du gerų savo draugų bei pažįstamų, kurių šiandieną nebeturime adresu, nes esame išsiblaškę po pasaulį. Laikra-

šius kraštą, nemokantiems kalbų. Jis pats laisvai vartojo 3 kalbas ir nuoširdžiai padėdavo profesiniuose ir asmeniniuose reikaluose.

Visada daugiau įvertinamas žmogus, kai jo netenka. Taip ir šiuo atveju. Jo įstaigos lietuvių daugiau nelankys, nes ji uždaryta, jo profesinių skelbimų "NL" laikraštyje, kurie buvo per 30 metų spausdinami, nebeskaitys. Mirtis nepriklausau nuo šeimos ar tautybės valios, turime prie jos prisitaikyti. Tad šis gamtos dėsnius lieka priimti ir mums, lietuviams ir velionio motinai Petronėlei Milerienei bei kitiems artimiesiems, minint 1 metų mirties sukaktį.

Šios liūdnos sukakties proga motina sūnaus Juozo Milerio atminimo įamžinimui įteikė \$100, — Kanados Lietuvių Fondui per šias eilutes rašanti. Pr. Paukštaitis

čius skaito visi susipratę lietuviai. Įdėkime į laikraščius sveikinimus — bus atlikti du geri darbai: paremta laisvės kova ir dalinai, mūsų laikraščiai. A. Patamsis, Tautos Fondo Atstovybės Hamiltono pirmininkas.

VALYKLA
SPECIALYBĖS:

- BATŲ TAISYMAS
- DRABUŽIŲ PERSIUOVIMAS
- ADYMAS AUDIMU
- MARŠKINIŲ SKALBIMAS
- UŽUOLAI DŲ VALYMAS
- SAUGOJIMAS (STORAGE)
- ZOMŠAS

495-90e AVENUE, LaSalle
365-1143

7661 A CENTRALE, LaSalle
365-7146

2955 ALLARD, Ville Emard
766-2667

GUY RICHARD ROOFER — COUVREUR

7725 George LaSalle

Geriausios patarėjas ir darbo atlikėjas stogadengys GUY RICHARD, kuris jau seniai lietuviams patarnauja. Darbą atlieka sąžiningai ir priinamomis kainomis. Stogo dengimui ar taisymui skambinkite: **364-1470**

Embassy Fur Mfg. Reg'd.

1449 St. Alexander St. Suite 209, Mayor Bldg.
SUTAPYKITE NUO \$500. — IKI \$1000. — PIRKdami GARANTUOTAI NAUJUS KAILINIUS PALTUS TIESIAI IŠ FABRIKO. DAROMI PATAISYMAI BEI PERSIUOVIMAI.
Tel. 845-2912 EMBASSY FUR.

J.F. Wilson & Sons Inc.

123 Maple Blvd. 5784 Verdun Ave.

Chateauguy, Verdun, Que.

Tel: 691-4763 Tel.: 767-9956

MODERNIOS KOPLYČIOS

PARENGIMAI

SPALIO 29-30 d.d. AV Pa -
rapijos salėje RŪTOS KLU-
BO BAZARAS.

MIRUSIEJI:

• ANDREJAUSKAITĖ Eleo-
nora mirė staiga prie AV
bažnyčios durų. Ji buvo pa-
ti pirmoji talkininkė, labai
sunkiose sąlygose dirbusi ir
šeimininkavusi parapijai.
ORAČIŲ NIENĖ Antanina mi-
rė po ilgesnės ligos.

"NL" RĖMĖJO PRENUMERATĄ, nemažiau \$20. — už
metus apsimokėjo: Toronto Liet. Pensininkų klubas \$42. —
Hamiltono Liet. Medž. — Žvejų klubas, J. Asipavičius, Jz.
Kratavičius po \$40. —; V. Žemaitaitis \$32. —; Alb. Markevi-
čius, Vanda Čerkienė po \$30. —; Regina Ayre \$26. —; Algis
Morkūnas, B. Keturakis, P. Grimas, S. Jankauskas, Kaz.
Čižauskas (už 2 metus) po \$25. —; Alb. Jonelis (už 2 metus),
Vanda Keturkienė (už 2 metus), A. Rakauskas, J. Maziliau-
skas, J. Vilniškaitis, Aleksas Jonušas, J. Bataitis, Ignas Zi-
zas, F. Skruibis, E. L. Stanius, V. Morkūnas, Br. Juzokas,
A. Lukas, Ed. Daniliūnas, Petras Bunys, K. Šitkauskas, P.
Dikaitis, Pr. Kriščiokaitis, Aldona Sutkaitienė, A. Pateris,
Gustav Cernin, Stasys Reutas, J. Vaškevičius, Br. Zinkevi-
čius, P. Liaukevičius, Alb. Mecelis, Klemensas Čeputis, K.
Aranauskas, Izd. Girdzijauskas, dr. E. Knystautas po \$20. —
Aukojo: Linda V. \$50. —; Gražina ir Vladas Drešerai \$20. —;
J. Vilgalys, K. Vilashins po \$15. —; F. Guzevičienė, Gustav
Cernin, Otto Čerkus, St. Reutas po \$10. —; A. Patamsis \$9. —;
F. Rimkus \$5. —; J. Pilipavičius \$3 ir kt. po mažiau. Nuošir-
džiai dėkojame visiems. NL.

• M. ir J. ADOMAIČIAI bu-
vo išvykę savaitei atostogų
aplankydami St. Catharines
savo bičiulius ir pažįstamus.
• A. LATVAIČIO šeima a.
a.dr. A. Jaugelienės
atminimui paaukojo \$25,
savaitei "Nepriklausoma
Lietuva". Dėkojame. "NL"
Pamaldas laikys evange-
likas kunigas A. DILYSIS
Toronto. Pamaldas bus su
šventa Vakariene/komunija/
Visi prašomi dalyvauti.
Parapijos Taryba
ma Lietuva". Dėkojame. NL

MIRUSIŲ ATMINIMUI AUKOJO KANADOS LIETUVIŲ FONDUI

A. a. dr. Aldonos JAUGELIENĖS atminimui Kanados
Lietuvių Fondui aukojo: po \$ 50, — Vilgalys šeima, G. ir J.
Zabieliauskai, Z. B. Viskontos; po \$30, — Ir. P. Lukoševičiai;
po \$25, — Kibirkščių šeima; po \$20, — V. Kačergius,
J. Tanner, Žurkevičių šeima, M. J. Adomaičiai, B. H. Na-
giai, O. Bieliūnaitė, D. Br. Staškevičiai; po \$10, — J. P. Bal-
tuonai, V. Usoris ir J. Mickutas.
Užuoja artimiesiems. Visiems aukojusiems nuo-
širdžiai dėkojame. Kanados Lietuvių Fondas

DR. J. MALISKA
DANTŲ GYDYTOJAS

1440 St. Catherine St. W.
Suite 600, Montreal, P.Q.
Tel. Bus.: 866-8235
Namų: 488-8528

Philip A. Sulginski
D.D.S.

Dental Surgeon Chirurgien-Dentiste
3606 RUE CENTRALE, SUITE 209
VILLE LASALLE, QUEBEC H8P 1N5
Tel: 364-4658

M. CUSSON R. GENDRON
VAISTINĖ

Aridorysta kasdien nuo 9 a.m. iki 10 p.m.
Sestadieniais: nuo 9 a.m. iki 9:30 p.m.
Sekmadieniais: nuo 10 a.m. iki 9:30 p.m.
GREITAS, NEKAINUOJANTIS PRISTATYMAS
7626 Central St. Ville La Salle, P.Q.
TEL: 366-9742 ir 365-0505

Dr. A. S. POPIERAITIS

B.A. M.D. C.M. M.Sc. L.M.C.C. F.R.C.S. (c)

MEDICAL ARTS BUILDING, 1538 Sherbrooke St. W. Suite 215,
Montreal, P.Q. TEL: 931-4024

ADVOKATAS

ROMAN J. IŠGANAITIS

B. A., B. C. L.

4 Notre Dame E. Suite 504, Montreal, P.Q.
H2Y 1B7 TEL: 878-9534

ADVOKATAS

VICTOR E. RUDINSKAS

B. Eng., M. Eng., L.L.B., B.C.L.

4701 Bannantyne, Verdun (kampas 2-nd Ave.), P.Q.
H4G 1E6 TEL: Bureau: 769-8824;
Residence: 366-6245

NOTARAS

J. BERNOTAS

3 Place Ville Marie, Suite 627,
Montreal, P.Q.
TEL: (514) 871-1430

NOTARĖ

RŪTA POCAUSKAS

103 Fieldfare, Beaconsfield, H9W 4W9
Res. TEL.: 697-2261

DĖMESIO ROSEMONTO "LITO" NARIAMS!

SPALIO 16 d. "LITAS" Rosemonte pradeda dirbti ir
SEKMADIENIAIS, Šv. KAZIMIERO PARAPIJOS SALĖJE
nuo 10:30 iki 12:30 v.p.p.

Nuo SPALIO 13 d. Rosemonte "LITAS" dirbs ketvirtadie-
niais nuo 4 v.p.p. iki 8 v.p.p. reguliariose patalpose ir
penktadieniais nuo 2:00 — 6:00 v.p.p. "LITAS"

"LITAS" LAIKOSI TVIRTAI

Užbaigus 1983 metų tris ketvirčius, LITAS pasiekė
\$10.773,282 balansą. Nuo 1982 gruodžio mėn. 31 d. LITAS
paaugo \$ 1.455,038, tai yra rekordinis kapitalo padidėjimas.

LITAS taip pat padarė pakankamai pelno ir yra gero-
je finansinėje padėtyje. Todėl už depositus yra mokami
aukštesni procentai negu kituose bankuose. Pavyzdžiui,
daugumoje bankai už metinius indėlius moka 8-8.25%, tuo
tarpu LITAS moka 9-9.5%.

Už taupomas sąskaitas bankai moka 6-6.75%, LITAS
moka 7-7.25%, be to LITE taupomos sąskaitos turi ne-
mokamą gyvybės draudimą, iki \$2.000 ir duodama kiek-
vieno mėnesio tris pirmas dienas veltui: taip, kad jeigu
pirma mėnesio diena yra šeštadienis, tai įdėjus pinigų į
taupomą sąskaitą net 5-tą dieną, mėnesio procentai bus
išmokėti už pilną mėnesį. Ši sąskaita ypatingai tinka na-
mų savininkams, nes turi tris darbo dienas mėnesio pra-
džioje surinkti nuomas ir dar gauti procentus už pilną mė-
nesį.

Šiomet net Kanados "savings bonds" — taupomieji lak-
štai moka mažiau kaip LITAS.

APSIMOKA TAUPYTI "LITE".

Vedėjas

30 METŲ RADIO VALANDĖLEI

Pirmą kartą Montrealyje
radio bangomis lietuvių kal-
ba ir muzika nuskambėjo
1933 m. spalio 6 d. Per tą
laiką turėta tūkstantis trans-
liacijų, įskaitant Kalėdų spe-
cialią valandą sveikinimams,
kalėdinėms giesmėms.
Radio programomis naudo-
jasi lietuvių organizacijos,
institucijos. Per ją kalbėjo
eilė žymių asmenų, kaip mės-
to burmistras Jean Drapeau
ir kiti.

Vedėjas Liudas Stanke -
vičius gauna laisvų ir iš ki-
tatausių, kurie mėgsta - klausio
lietuvišką muziką.

Gražu turėti savo lietuvišką
radio pusvalandį, kurio neturi
kitos didesnės etninės grupės,
bet ar dažnas iš mūsų pagal-
vojo, kiek toks pusvalandis
kainavo išlaikyti per 20 metų
ir kiek L. Stankevičius pridė-
jo iš savo kišenės?

Asmeniškai L. Stankevičius
daug prielankumo susilaukė
iš CFMB soties įkūrėjo -

Stanczykowskio (jau miręs).
Praeityje alaus bravorai re-
prezentacijai leisdavo dova-
nai naudotis patalpomis ir
gėrimais, dažnai ir vakarie-
nes paruošdavo. Čia pusva-
landžiui buvo surenkama au-
kų. Dabar viskas pasikeitė.
"Litas" ir neskaitytingi Mont-
realio verslininkai, taip pat
daugiau paremdavo. Nesant
pakankamai skelbimų ar aukų
pusvalandis nukeltas į vėlyvą
laiką — 11:30 val. vakaro.

Kadaise buvome naujaku-
riai, o dabar beveik visi turi-
me po "namuką" ir geras kom-
panijų pensijas. Ar negalėtu-
mėm lietuviškam radio pusva-
landžiui, nors trupinius nu-
mesti jam pradedant 21 metus?

Jonas L. Adyga

• Wallis MACEJŪNAS, iš
Seattle, Wa., iš profesijos
statybininkas, lankėsi Mont-
realyje pas bičiulius. Užsu-
ko ir į redakciją, užmokė-
damas rėmėjo prenumeratą.
Palinkėjo "NL" viso ge-
riausio.

D. N. BALTRUKONIS
IMMOBILES — CLASIC INC.

NEKILNOJAMO TURTO VISAPUSIŠKAS
PATARNAVIMAS—PIRKIMAS—PARDAVIMAS

445 Jean Talon W. Suite 305, Montreal, P.Q.
Tel.: 273-9181 Namų: 737-0844.

DANPAR REALITIES CORP.

310 VICTORIA AVE SUITE 409
MONTREAL, P.Q. H3Z 2M9

VINCAS PIEČAITIS

Nekilnojamo turto patarnavimas Montrealyje,
Investicijos JAV ir Kanados provincijose

TONY PHOTO STUDIO

PORTRAITS
PASSEPORT • COMMERCIAL
MARIAGE • WEDDINGS
2540 rue SHERBROOKE, E.

TONY LAURINAITIS

MONTREAL, P.Q. H2K 1E9

525-8971

TRANS QUÉBEC SIDINGS LTD

ALIUINIJAUS DURYŠ, LANGAI, STOGELIAI,
APKALIMAI ALIUINIUM, PLIENU, PLASTINE
MEDZIAGA. DARBAS GARANTUOTAS IR
APDRAUSTAS.

Savininkas: JOHN OSKOWICZ

3351 Belair St., Montreal, Que., H2A 2A5
Telefonas: 721-9496

LITAS

**MONTREALIO LIETUVIŲ
KREDITO UNIJA**

1475 DE SEVE STREET, MONTREAL, QUE. H4E 2A8. Telefonas: 766-5827

MOKA UŽ:

DUODA PASKOLAS:

Certifikatai min. \$ 1,000.00

1 metų 9½%

Terminuoti indėliai

1 metų 9%

180 — 364 d. 8.25%

30 — 179 d. 7.75%

Trumpalaikius indėlius

už \$ 20,000 ir daugiau

Taupomos sąskaitos:

Specialios 7.25%

Su draudimu 7%

Čekių sąskaitos 5%

Nekilnojamo turto,
Asmeninės ir
Prekybinės.

Paskolos mirties
atveju apdraustos
iki \$ 10,000

VISI PATARNAVIMAI VELTUI

KASOS VALANDOS

1475 De Seve

3907 A Rosemont

Pirm., Antr. Treč. 9:00 — 3:00

Ketvirtadieniai 12:00 — 8:00

Penktadieniai 10:00 — 6:00

4:00 — 8:00

2:00 — 6:00

Sekmadieniais nuo SPALIO 15 d. iki GEGUŽĖS 15 d.

1475 De Seve ir Šv. Kazimiero par. salėje: 10:30 — 12:30

Maurice Kaplan
Kailių siuvėjas

Tel: 767-6183

- Didelis pasirinkimas gatavų paltų
- Vasaros laiku saugojimas (Storage)
- Taisau ir remdėliuoju
- Siuvu ir parduodu

1449 rue St. Alexandre Montreal, Quebec
Suite 500 A. H3A 2G6

TEL.: 288-9646

30 METŲ

Adamonis Insurance Agency Inc.

DĖKOJAME DIEVUI UŽ SVEIKATĄ.
DĖKOJAME BENDRADARBIAMS UŽ DARBĄ.
DĖKOJAME KLIENTAMS UŽ PASITIKĖJIMĄ.
DĖKOJAME VISIEMS UŽ DĖMESĮ IR
REKOMENDUOTUS KLIENTUS.

Prieš 30 metų, 1953 m. spalio mėn., pradėjome
"ADAMONIS IR BUDRIŪNAS" namų pardavimo,
namams paskolų parūpinimo ir namų draudimo
patarnavimą.

Laikui bėgant, keitėsi darbo apimtis. Virš 20
metų dirbame vien tik ugnies, automobilių, at-
sakomybės, gyvybės draudimo srityje.

Linkime, kad mūsų darbas būtų paskatinimas
jaunajai kartai siekti savistovumo bet kurioje
profesijoje ar užsiėmime.

KVIEČIAME PASINAUDOTI MŪSŲ 30 METŲ PATIRTIMI.
TIKIMĖS VISŲ DĖMESIO TOLIMESNIAM MŪSŲ DARBUI.

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

Tel. 722-3545

MONTREAL ENTERPRISES Reg'd.

DRAUDIMO AGENTŪRA

6695 — 35th Avenue, Montreal H1T-3A6

TEL. 727-3120 Namų: 376-3781

Albertas NORKELIONAS, B.A. C.S.C., I.B.

Komercinio, privataus turto, automobilių
atsakomybės, gyvybės draudimas

Agentūra veikia nuo 1945 m.

montreal west automobile

11 WESTMINSTER SOUTH, MONTREAL WEST

LEONAS GURECKAS,
SALES MANAGER

Tel. 489-5391